

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI II. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó	5
A/ rész: az ünnep alap gondolataival foglalkozó beszédek	5
a) alcsoport: Isteni ajándék – emberi erőfeszítés	5
1. beszéd: Szeret minket a Mester	5
2. beszéd: Földbe gyökerezett életünk – égbetörő lendületű	6
3. beszéd: A „nagy Vendéglátó”	7
4. beszéd: Emberi erőfeszítések – isteni indítások	7
5. beszéd: A lakihegyi nagy leadó	8
6. beszéd: Kémények és tornyok	9
b) alcsoport: Az „Úr asztalának” kérdéséről	9
1. beszéd: A helyes látás elmélete	10
2. beszéd: Az Úr hármasszála	11
3. beszéd: Az örök élet asztalának értéke	12
4. beszéd: „Panem de coelo...”	12
1. beszéd: A kenyér éltető ereje	13
2. beszéd: Az égi Kenyér kegyelmi ereje	13
3. beszéd: Az örök élet „boldogság-Kenyere”	14
c) alcsoport: Az Egyház hatalmának gyökérvizsgálata	15
1. beszéd: Vezetők az Egyházban	15
2. beszéd: Alapereje: a Szentlélek	15
3. beszéd: Emberi lelkek Istenhez törését szolgálja	16
4. beszéd: Az égbetörés dalos lendületét diktálja	16
1. beszéd: Mi az Evangélium alaphangja?	17
2. beszéd: Tüzek az éjszakában	18
3. beszéd: A tüzek otthona	18
4. beszéd: A béke Lelke	19
5. beszéd: Az emberiség békéjét szorgalmazza	19
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	20
1. (Introitus) beszéd: Kinek tart engem az Isten?	20
2. (Introitus) beszéd: Mi erre az ember válasza?	21
3. (Introitus) beszéd: Az Istennek felénk forduló szeretete	21
4. (Introitus) beszéd: Mi reám nézve az Isten?	21
1. (Oratio) beszéd: Isten neve az élet ereje	22
1. (Graduale) beszéd: Mit tegyek az élet fergetegében?	22
2. (Graduale) beszéd: A gonosz nyelvek elnémulása	23
3. (Graduale) beszéd: Az ember reménysége	23
4. (Graduale) beszéd: Az ember menedéke	24
1. (Offertorium) beszéd: Az Úrnak arca	24
2. (Offertorium) beszéd: Milyen az Isten felé forduló ember arca?	25
3. (Offertorium) beszéd: Felénk fordul az Isten	25
4. (Offertorium) beszéd: Egyesül az Isten	25
1. (Secreta) beszéd: Isten nevének dicsőítése	25
1. (Communio) beszéd: Az Úr jóságának dicsőítését zengem	26
2. (Communio) beszéd: Az Úr fenségét zsoltárral dicsérem	26
3. (Communio) beszéd: Adományokat ad az Isten	27
4. (Communio) beszéd: Hálát zeng érte az ember	27
1. (Postcommunio) beszéd: Isten nevének gyakori szolgálata	27
B/ rész – b/ csoportja: az Evangélium szövegére épített beszédek	27
Különálló beszédek	28
a) alcsoport: A predestináció	28
1. beszéd: Az Isten teremtési életterve	28
2. beszéd: Ember életében mit jelent az isteni előrendelés?	29
3. beszéd: Van-e előrendelés – a kárhozatra?	30
4. beszéd: Van előrendelés – az örök életre	30
5. beszéd: Mi az üdvözülés gyökere?	31
6. beszéd: Istentől – Istenhez!	31

7. beszéd: Mi a vigasztaló „megoldás”?	32
b) alcsoport: A Vendéglátó lelkülete	33
1. beszéd: Kiket hív a Vendéglátó?	33
2. beszéd: A saját „házanépét” hívó Úr	33
3. beszéd: A következetes módszer Ura	34
4. beszéd: A „hivatalosakat” büntető Úr	34
5. beszéd: A vendéglátóan szerető Úr	35
6. beszéd: Az Úr büntetésének belső tartalma	35
c) alcsoport: A „hivatalosak” és az „útszél népének” lélekrajza	36
1. beszéd: A húzódó „hivatalosak”	36
2. beszéd: A mentetetődzés okai	36
3. beszéd: A kicsinyeskedők	36
4. beszéd: Az útszélek várakozói	37
5. beszéd: Az élet sántái és vakjai	37
6. beszéd: Az Isten házának kaputárása	37
7. beszéd: Az asztalának letelepültjei	37
8. beszéd: Még mindig van hely	38
d) alcsoport: „Az Úr nagy asztalánál”	38
1. beszéd: A föld terítéke	38
2. beszéd: Az igazságok asztala	38
3. beszéd: A szépség ligeteiben	38
4. beszéd: A jóság birodalmában	38
5. beszéd: Az „embertestvériség családi asztalánál”	38
6. beszéd: A természetfeletti asztalánál	38
7. beszéd: A földre szállott égi teríték	39
8. beszéd: A megújhódó „utolsó vacsorai asztal”	39
e) alcsoport: A hivatalosokról és megjelentekről összefoglalóan	39
1. beszéd: Mindenkit hív az Úr	39
2. beszéd: Válogatós vendégnép	39
3. beszéd: Más asztalt igénylők	39
4. beszéd: Az útszéliek öröme	39
5. beszéd: A letelepültek boldogsága	39
f) alcsoport: És az Úr?	40
1. beszéd: A jóságos „Házigazda”	40
2. beszéd: A tárt kapuknál várakozó „Vendéglátó”	40
3. beszéd: A megsértett „Hívogató”	40
5. beszéd: A hivatalosakat kizáró „Úr”	40
g) alcsoport: Problemata fundamentalia	40
Beszédláncok	41
I. beszédlánc címe: A Fiú Isten működése	41
1. beszéd: A megváltó „Nagypéntek”	41
2. beszéd: A hit pecsétjét adó: feltámadás	41
3. beszéd: Az Egyházban való működés	41
4. beszéd: Az egyes lelkekben való működés	41
II. beszédlánc címe: Az „elhagyott” ember örök vigasza	41
1. beszéd: Nem vagyunk árvák	41
2. beszéd: Nem vagyunk céltalanok	41
3. beszéd: Kézen fogva vezet a Mester	41
4. beszéd: Szent Kenyerével táplál	42
5. beszéd: Örök élet alapjává tevénytés az Úr	42
III. beszédlánc címe: A Vigasztaló láthatatlan jelenléte	42
1. beszéd: Az Úr ígérete	42
2. beszéd: Az Egyház tanítása: hol jön a Lélek?	42
3. beszéd: A bérnálásban	42
4. beszéd: A megszentelő kegyelem vételében	42
5. beszéd: Az egyes embernek szóló sugallatokban	42
IV. beszédlánc címe: A „Küldő” látható jele	43
1. beszéd: A szent Áldozat	43
2. beszéd: A szent Eledelel	43
3. beszéd: A szentáldozás	43

4. beszéd: Az örökmécs és lelkiáldozás	43
5. beszéd: Az örök találkozás	43
B/ rész – c/ csoportja: a napi Szentleckére épített beszédek	43
Különálló beszédek	44
1. beszéd: Az Isten szeretetének tárgya	44
2/a. beszéd: A léleksugárzás valósága	45
2/b. beszéd: A személyes létünk és otthonunk sugárzásának érvényesítése	45
3. beszéd: Az örök élet útja – a szeretet	45
4. beszéd: A csodálkozás	46
5. beszéd: Az „emberölők”	46
6. beszéd: A szeretet szavának csengetése	47
7. beszéd: A tettekben jelentkező szeretet	47
8. beszéd: Az önfeláldozó élet	47
9. beszéd: A „zárt kamrák urai”	48
10. beszéd: Ki legyen életünk mintája?	48
Beszédláncok	49
Első gondolatcsoport címe: A világ és az ember	49
I. beszédlánc címe: Mi a világ?	49
1. beszéd: Teremtény	49
2. beszéd: Életeszköz	49
3. beszéd: Élet-indulási szentély	49
II. beszédlánc címe: Kicsoda az ember?	50
1. beszéd: Az Isten kivételes teremtménye	50
2. beszéd: Az embertestvérek egyik tagja	50
3. beszéd: Az Isten „megismerője és értelmezője”	50
III. beszédlánc címe: Mi a kapocs a világ és az ember között?	50
1. beszéd: Az egyik szolgálja a másikat	50
2. beszéd: Az egyiket értelmezi a másik	50
3. beszéd: Az egyiket értékesíti a másik	50
IV. beszédlánc címe: Hogyan fordul a világ az ember felé?	51
1. beszéd: Kínálja értékeit	51
2. beszéd: Ébresztgeti vágyainkat	51
3. beszéd: De elsodorhatja életirányunkat	51
V. beszédlánc címe: És a „világhoz tapadó embertestvérek”?	51
1. beszéd: Idegenül néznek reánk	51
2. beszéd: Magukhoz akarnának ragadni minket	51
3. beszéd: Gyűlölettel látják magasabb rendű életünket	51
Második gondolatcsoport címe: Az Isten és az ember	52
I. beszédlánc címe: Az élet lényege	52
1. beszéd: A Szeretet birtoklása	52
2. beszéd: Az örök Fény élvezése	52
3. beszéd: Az örök Világosság kivetítése	52
II. beszédlánc címe: Mi élteni és mi öli az életet?	52
1. beszéd: Isten éltet – a szeretet útján	52
2. beszéd: Ember ölhet – a gyűlölet útján	52
3. beszéd: Mi a valóságos életszolgálat?	53
III. beszédlánc címe: Honnan ismerjük Isten szeretetét?	53
1. beszéd: Az ember kiemeltetésének tényéből	53
2. beszéd: Az ember megváltottságának tényéből	53
3. beszéd: Az ember megdicsőítéséből	53
IV. beszédlánc címe: Kitől tanuljuk az élet igazi értékét?	53
1. beszéd: Istentől, Aki minden jó kiárasztója	53
2. beszéd: Isten élettelen szolgájától, a világtól	53
3. beszéd: Isten embereitől, kiket megvilágít a Szentlélek kegyelme	53
V. beszédlánc címe: A zárt szívek kakofóniája	54
1. beszéd: A lelkek zöreje	54
2. beszéd: Ki a magtár ura?	54
3. beszéd: A tárt kapujú magtár	54

Előszó

A Pünkösöd utáni II. vasárnap jellegét ezzel a kifejezéssel lehetne kifejezni: az **életváltás csodakincse**. Így tehát a vasárnapot az **átváltás ünnepének** mondhatnók. Az alapvetően hirdetett igazság ugyanis ebbe a mondatba foglalható: Isten kegye az emberlélek átnemesítését és újjászületését kötelességül adta mindnyájunk közös életkincséül. – Ebből azután az következik, hogy beszéd vázlatainkat úgy alkossuk meg, hogy ennek a **belső átalakulásnak értékét, lehetőségét és kidolgozásának módzatait** ismertessük. – Nagyon természetes, hogy részletes beosztásaink egy-egy kiemelt gondolatot magyaráznak, de ügyeljünk arra, hogy az alaphangot visszacsendítse igehirdető tanításunk. – Ez a vasárnap Úrnap nyolcadára eső ünnep, és ezért a beszédtelemek kettős vonalon gondolhatók el. Az első gondolatcsoport az Úrnap, a Szent Kenyér ünnepéhez csatolható, és akár folytatja az Úrnapját kiemelő beszédtelemeket, akár különállóan egy-egy tételt fejteget. Természetes mindennek lényege az Oltáriszentség. – Kiindulhat a szónok az Isten szeretetéből, leereszkedéséből; de erősen kidomboríthatja az Istennek az erőt váró **emberek iránti szeretetét** is. Vagy áttérhet a **valóságos jelenlét** kérdéseire, illetve a **valóságára** (áldozat jellegét Úrnapján fejtegettük!). – A keret lehet biblikus, dogmatikus, morális és misztikus, sőt pedagógikus is. – Tételcsoportosításunk itt is a megszokott. **A/ részben** az ünnep alapgondolataival foglalkozunk, **B/ részben** pedig az „írott liturgia” szövegeit értelmezzük. Ezt pedig olyan módon törjük meg, hogy **B/ rész – a /csoportban** a „kis liturgia” szövegeihez alkalmazkodunk, a **B/ rész – b/ csoportban** azután a napi Evangélium szövegéhez kapcsolódunk és végül **B/ rész – c/ csoportjában** a napi Szentlecke szövegét értékesítjük. – Fontos megjegyzés: aki az Oltáriszentségről – lévén oktáva alatti vasárnap! – akar beszélni, az külön kötetben százával találhatja az igényelt tárgykörű tételeket. – Többségben itt különálló beszédeket közlünk, de belőlük is fűzhetőek beszédláncok. – Lássuk most tehát a Pünkösöd utáni II. vasárnapra tervezett beszéd vázlatokat.

* * *

A/ rész: az ünnep alapgondolataival foglalkozó beszédek

Itt előljáróban röviden megemlítyük, hogy az előszóban felsoroltunk ebbe a részbe illő tételeket. Most nézzük a beszéd vázlatokat egyenként – ilyen beosztásban.

a) alcsoport: Isteni ajándék – emberi erőfeszítés

1. beszéd: Szeret minket a Mester

(Mi az Úr szeretetének észlelhető jele?)

Bev.: Mi az emberi élet legmélyebből fakadó vágya? Azt is kérdezhetném: mi az emberi élet leg-erősebb igénye? A felelet így szól: a **szeretet**. Azért mondja az Írás: „Legyen bár prófétáló tehetségem, ismerjem bár az összes titkokat és minden tudományt, legyen akkora hitem, hogy hegyeket mozgassak, ha szeretet nincs bennem, mit sem érek” (1Kor. 13,2). – De kérdéssé tehető: vajon felém fordul-e a mi földi és örök utunk szent Vezérének, a Mesternek szeretete? – Hallgassuk a feleleteket!

1. Velünk és értünk élt, halált halt a földön.

Ennek jeleit keresem, hogy megtaláljam lelkének igazi tartalmát. Mert természetes, hogy útmutatók ezek a lélek belső világához való eljutáshoz. – Nézzük csak életének mozzanatait.

a) Itt élt köztünk... „Az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14). Így tehát születése emberré levés csodaténye. – Angyali kar dicsóíti, emberi lélek hódolatosan dicséri. Így olvassuk a pásztorokról: „Dicsérték és magasztalták Istent mindazért, amit úgy láttak és hallottak, ahogy az angyal előre elmondta nekik” (Lk 2,20). – Az Ő élete: **szolgálata** az emberiségnek. Betegek, bűnösök és elesettek segítsége, a tudatlanok **tanítása** volt az egész élete. Ezért mondja az evangélista: „Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és váltságul adja oda életét sokakért” (Mt 20,28). Mert milyen a jó Pásztor? „A jó pásztor életét adja a juhokért” (Jn 10,11).

b) Itt halt halált miértünk... Az apostol kiemelten hangsúlyozza, hogy a Mester életét adta miértünk. Olvasd csak: „Művét befejezve, örök üdvösséget szerzett azoknak, akik engedelmeskednek neki, mert Isten őt tette főpappá Melkizedek rendje szerint” (Zsid. 5,9-10). Tehát mindezt azért tette az

áldozatos szeretet útján, hogy így Magához vonzza szeretett embertestvéreit. Ezért olvassuk ezt is az Írásból: „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindeneket magamhoz vonzok (Jn 12,32). – Mind ezekből azután az igazság lép elénk: ezek az életének és halálának szent szeretet-jelei!

2. De ez a szeretet nem átfutó, hanem örök igazság ez a tétel: **Velünk marad a földön, és Vele élünk az égben.**

Igaz ugyan, hogy a halál távozást jelent, de a szakadás csak az anyagi életre vonatkozik, és a lélekcapcsolatok örök jellegűek.

a) Mesterünk ugyanis a lelkiek szorgalmazója és azt is ígérte, hogy harmadnapon föltámad: „Harmadnapra föltámadok” (Mt 27,63). És teljesítette is: „...vétkeinkért halált szenvedett és megigazulásunkért **föltámadt**” (Róm. 4,25). – Így azután fizikailag is tanítványaival maradt. Ez az Ő többszörös megjelenésének értéke. – De most is **velünk** él a Mester. Ezt **ígérte**: „Íme én veletek vagyok minden nap a világ végéig” (Mt 28,20). Velünk marad az égi **Kenyér** adományában: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). „...Krisztus is szerette az Egyházat, és föláldozta magát érte, hogy a keresztségben az (élet) igéje által tisztára mosva megszentelje” (Ef.5,25-26). – Továbbá: **Szentlelkét** küldi lelkünk fényének és erejének: „...amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra” /Jn 16,13/.

b) Nem hagyott itt a reménytelenség magányában örökre. Megígérte eljövételét és a mi égbe való emeltetésünket, ahol **Vele élhetünk örök otthonunkban**. Az Ő szava így cseng: „Nem hagylak árván titeket, **eljövök** hozzátok” (Jn 14,18). – Sőt **vár** minket haza, ahol helyet készít: „Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna, hiszen azért megyek, hogy helyet készítsek nektek” (Jn 14,2). – És mi az Ő legnagyobb ajándéka? Ez az ígélet: „...ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” (Jn 14,3). – Mik ezek tehát? Észlelhető, látható és érezhető jelek, amelyek arra utalnak, hogy velünk van a földön és égben egyaránt a Mester!

Bef.: Ha mármost végül értékelni akarjuk a Mester és a mi életkapcsolatunkat, akkor azt kell mondanunk: Pásztor az isteni Mester, és báránynépe az emberek serege. De hozzá kell fűznünk azt is, hogy olyan „jó Pásztor”, akiről ezt írja az Írás: „életét adja a juhokért” (Jn 10,11). Ez az igazság pedig azért megemelő és boldogító, mert reávezet arra az öntudatra, hogy mi, „Éva számkivetett ivadékai”, végül is gyermekei vagyunk az égi Atyánknak, aki szeretetével gazdagít, erősít és tökéletesít. Végül pedig az „örök akolba” segít.

2. beszéd: Földbe gyökerezett életünk – égbetörő lendületű (Dogmatikus beszéd: Ember Isten-keresése)

Bev.: Mit keres az ember? –Földön munkán át anyagi életfeltételt, de lélekvágyakon át magát az Istent. – Az ember oda vágyik, ahonnan vétetett. Föld a teste, Szellem a lelke. Sír a test ölelő öle, nem a lélek igazi otthona. – Honnét látom ezt?

1. Keresve nyomozza – az Isten nyomait...

A mű magán viseli az alkotó mester jegyét. „Isten nyomán virágba szökken a természet” (Prohászka). És a nagy világban is így van?

a) Az értelem ereje a külalak, a célok rendje, a szépségek harmóniáját észlelve – a **Művészre** bukkan... Honnan a fa, a patak, a csillag? stb.... Miért cseng harmóniában a hang, a szín, az alaktalan tömeg?... Mit mutat mindez? Azt, hogy itt járt, kinek nyoma a sok nagyszerűség, és a gyönyörűség az Alkotó, a Teremtő jegyeit hordozza.

b) Az értelem az embernek **kifejlődő** vonalát is látja. – Mi ez? Tökéletesedés. Ezt hirdeti a Mester: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). Milyen irányban? Szébbé alakítja az „**ősi lelket**”: „**Isten képét**” a nagyvilágban.

2. Törtetve törtet az Isten nyomain...

De ez mind nem marad egyszerű megállapítás az emberben. Az ember lényege az előretörő élet, nem pedig az egyszerű halmozás és raktározás.

a) Ő – **tudatosan** akar erre törni, mert ő értelemmel és akarattal dolgozó lény. Ő szeretne ősi képmásához hasonlítani. Ez Isten döntő parancsa! „Akiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlókká váljanak Fia képmásához” (Róm. 8,29).

b) Próbálkozik is – **ember-szellemi** munkával. – De így csak az Isten **létéhez** jut. – Ez az emberi szellem Istent kereső útja és sikeres lendülete. Csak az eltompult értelem mondja: „Nincs Isten!” (Zsolt. 13,1).

c) De segít az Isten. – Ez a természetfeletti **kegyelemben** való részesítés: „Hiszen Krisztusnak letünk sorstársai, de csak úgy, ha a kezdettől fogva táplált szilárd bizalmunkban mindvégig állhatatosan kitartunk” (Zsid. 3,14). Ez az adomány részesévé tesz az isteni természetnek, és így a **közös nevezőre hozott élet** belső egybeforradással éli isteni életét. – Így látunk, ismerünk, élünk Isten adta természetfeletti természettel. Ez az a valóság, amelyről így ír Szt. Pál: „Lehetetlen ugyanis, hogy aki már egyszer részesült a megvilágosításban, megízlelte az égi ajándékot, megkapta a Szentleket, megtapasztalta Isten magasztos ígését és az eljövendő élet hatásait, aztán mégis elpártol...” (Zsid. 6,4-5).

Bef.: Természetünk – Istent kereső. De, kegyelemáradás folytán, Istennel élő. – Erre képesítette a Megváltó szeretete.

3. beszéd: A „nagy Vendéglátó”

(Dogmatikus beszéd: Istenéi vagyunk!)

Bev.: Mózes szavai szerint az Isten leheletének hordozói, de a föld lakói vagyunk. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Ez annyit jelent: az örök Szellem lehelete a lényeges részünk, de átfutó életünk a Terra bolygón pereg alá. – Az örök Küldő – otthont teremt!

1. Házat teremt és asztalt terít az Úr.

A föld a mi házunk. „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezte az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8).

a) Itt fejlődik életünk. „Majd mondá az Isten: Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fajának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen, a zöld növényzetet pedig a föld minden állatának, az ég minden madarának és mindannak, mi mozog a földön s miben élő pára vagyon, hogy eledelükre legyen” (1Móz. 1,29-30).

b) Itt bontakozik ki testi és lelki tehetségünk. „Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizze meg” (1Móz. 2,15). „...örömmel adjatok hálát az Atyának, aki a szentek sorsára méltatott a világosságban” (Kol. 1,12).

c) Itt igényeskedik égi Atya felé a szellemünk. „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik a lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). Ezt a vágyat és igényt belénk teremti – a Vendéglátó örök Atya. Mindez annyit jelent: légy a föld dolgozója és önnönéletedet is kibontó, tökéletesedő lakója, hogy így érdemeket gyűjtve légy az ég hazavárt és igaz vendége. De olvasd csak az Írást: „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7). Vagy alkalmazd magadra a menyegzős ruha paraboláját: „...Barátom, szólította meg, hogy jöttél ide menyegzős ruha nélkül?...” /Mt 22,12/.

2. Terítéket terít és fejlesztve tökéletesít az ég Ura.

Kissé szélesítve a gondolatot, azt is mondhatjuk, hogy az Úr vendégnépei vagyunk és így éleasz-talához telepszünk. – Azután így részletezhetjük:

a) A föld végül is asztal. Olyan terített rét, mező, erdő, mézzel folyó Kánaán, ahol munka nyomán minden megterem ami táplálék és fejlesztő eledel. – Talán igaz ez a hasonlat is: szent oázis a föld, ahol minden „terül asztal” léssen a dolgozó ember számára.

b) Az Isten pedig – épp a teremtés gondoskodásával – asztalterítékül kínál mindent. A tavaszi munka után termést hoz a nyár... De dologtalan embernek nem terem a föld... Sőt még a maga ősi erejével is terem valamit a világ. Ez az Isten adta életrend és természettörvény. De **igazi termést – a dolgozó ember arat!** – Azt azonban ne felejtse: Isten áldása nélkül nincs igazi teríték! „Ha nem az Úr építi a házat, építői hiába dolgoznak rajta...” (Zsolt. 126,1). Ezért mondhatjuk, hogy az Isten, a nagy Vendéglátó – a nagy Adakozó.

Bef.: Föld az asztalunk, amely Isten nevében kínálja testi és lelki életünk eledelét.

4. beszéd: Emberi erőfeszítések – isteni indítások

(Dogmatikus beszéd: Minden Istentől)

Bev.: Sokszor ismétlődik az ember életében a Babel tornyát építeni akarók elgögsödése: magunk erejére és magunk erőfeszítésére támaszkodunk! A gög embere így szól: én vagyok a világ ura! Pedig jól érezve az uraságát, így kellene szólnia: minden a végtelen Úrtól!

1. Erőfeszítéseink – Isten adta képességek.

Mert vegyük csak vizsgálat alá természetünkből induló erőfeszítéseinket!

a) Természetünk – adott! „Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor. 4,7), – Az Írás jelzi: testünk, lelkünk Istentől. „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta” (Sir. 17,1). „Benne teremtett mindent a mennyben és a földön: a láthatókat és láthatatlanokat...” (Kol. 1,16).

b) De tehetségeink is isteni adományok. Ezt is égi szóval hirdeti az Írás: „Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15). „A lelki adományok különfélék, de a Lélek ugyanaz” (1Kor. 12,4).

c) Ezek lendülő előretörése szintén isteni életkincsek eredője. De ezt jól meg kell jegyezni: „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Ez pedig áll földi, testi, lelki erőfeszítésre (tudomány, művészet stb.) is. Itt is az Isten a segítő! És **még inkább** áll szellemi, **kegyelmi életünk** felbuzdulására!

2. Belső lendítéseink – Isten sugallta indítások.

Az emberi életnek lélekvilágából kettős irányba tör előre a megfeszülő lendület.

a) A lelki és szellemi munkák ezek... De vajon magunk és Isten adta életkincseink teljesen magára hagyottan indulnak élettevékenységbe? Már fent mondtuk, hogy nem. „Földről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak. 1,17). Itt le kell szögeznünk, hogy **isteni kegyelmi fuvallatok** hozzák mozgásba a lelket. Ezek természetes, természetfeletti, illetve **megszentelő** kegyelmek. „...senki sem jöhet hozzám, ha Atyám meg nem adja neki” (Jn 6,65). „A szél ott fúj, ahol akar...” (Jn 3,7).

b) És a megindulás után – az **előretörés állandósítása** (valamiképpen idekapcsolható a **perseverantia finalis** gondolata is!) és az **ingadozás**, továbbá az **elgyengülő elesés kizárása** – teljesen isteni kegyelem-áramlás.

Bef.: Ezek is mind, mind az – Istentől, és így ne légy gögösen öntelt, ember!

5. beszéd: A lakihegyi nagy leadó

(Erkölcsi beszéd: Ember és Isten találkozása)

Bev.: Az ember Isten alkotta lelke örök gravitációval tör az Isten felé, viszont az ember felé is állandó áramlással ömlik az Isten kegyelme. – Talán nem idegen hasonlat: az ember az eget felé törő **leadó állomás**, másrészt az ember az Istentől **visszatérő** kegyelmek felfogó állomása.

1. Egekbe törve – a föld emberének szavát hangoskodja.

Az ember a földről – egekbe tör.

a) Egyenes természetével... Sudár „emberjegenye” minden egyes közülünk. Magasba emelkedő, eget igénylő.

b) Vágyak szárnycsapásaival... Kérdezhetjük ugyan: „Ki mehet fel az Úr hegyére? Ki állhat meg az ő szent helyén?” (Zsolt. 23,3). De a felelet ez: „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik a lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2).

c) Szavának hullámzásaival... „Hangos szómmal az Úrhoz kiáltok” (Zsolt. 3,5). És hallgat rám az Isten: „Szeretem az Urat, mert meghallgatta könyörgésem szavát” (Zsolt. 114,1).

d) Misztikus bekapcsolódásaival... Szinte állandóan fülünkben zeng a Makkabeusok anyjának szava: „Kérlek, fiam! Tekints az égre, a földre és mindenre, ami bennük van, és értsd meg, hogy mindezt, valamint az emberi nemet is semmiből teremtette az Isten” (2Mak. 7,28). De még szebb az Újszövetség szava, amely szerint a kapcsolat élettani erő: „Aki viszont az Úrral egyesül, egy lélek vele” (1Kor. 6,15).

– Végül mik ezek együttesen? A föld zarándokának, a Terra bolygónak hangoskodása, **hazavágyása**, örök lendülete és belső gravitációja!

2. Egekből földre visszacsendülve – égi Atyánk szeretetét továbbítja.

Az ember szava az ég zengése mellett elnémuló zsongó beszéd. „Hadd halljam hangodat! Mert a te szavad édes, és orcád bájos!” (Én. 2,14). – Mégis igaz azonban:

a) Hogy az ember szava – egekbe hatoló. Még a mikrofonon át továbbította földi zaj is világokat bejáró... Hát még az Istent kereső ember kiáltása milyen magasba érő?! – Szó, vagy élet. A jó szó és élet meghallgatást talál: „Bármit kértek bizalommal imádságtokban, megkapjátok” (Mt 21,22). Rossz élet bosszúért sikong: „Mondá ekkor az Úr: Mit műveltél? Öcséd vérének szava hozzám kiált a földről. Nos tehát légy átkozott e földön...” (1Móz. 4,10-11).

b) Sőt tovább megyek. Nemcsak egekbe hatol, hanem Istent is talál és **visszhangot** teremt. Mégpedig olyat, amely égi kegyelem alakjában tér vissza a földre. Mégpedig így: „Szeretném ugyanis, hogy mindnyájan olyanok legyetek, mint én magam, de hát mindenki saját ajándékát kapta Istentől, egyik ilyent, a másik amolyant” (1Kor. 7,7). Én pedig azért, mert: „Földről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak. 1,17). – Tehát nem szó, hanem áldás, adomány szórás és lélegz gazdagítás. Olyan kegyelem, amelyet így értékel az apostol: „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24).

Bef.: Élő hanghullám sugárzó az ég: földnek, földi embereknek szóló kegyelmi válaszok. Legyen tehát boldog az ember, hogy hangjára megrezdül az ég. „Rorate coeli desuper”...

6. beszéd: Kémények és tornyok

(Szimbolikus beszéd: Az emberi élet erőfeszítései)

Bev.: Messzeségekből nagy városok felé közeledve füstölgő gyárkémények és eget verő templomtornyok merednek elénk. Ezek árnyában él és dolgozik az ember. – Vizsgáljuk csak kissé: miképpen mutatkoznak be nekünk ezek a körengetegek kimagasló csúcsai?

1. A dolgozó ember füstös óriásai a gyárkémények.

A munka egyetemes üteme mellett erősebb és dohogóbb hangoskodást adnak a gyárak.

a) A gyárkémény első bemutatkozó szava: én a munka jelképe vagyok. Jól van ez így. Minden földit ember alkot. „Minden háznak van ugyanis építője...” (Zsid. 3,4). Azért tehát azt mondhatjuk a gyárnak, hogy légy **szolgája az embernek**, de ne igényelj rabságot az emberektől, mert különben méltán felel neked az Írás: emberek áldott eszköze vagy, de az **ember műve!** De nálad nagyobb az Úr, ki-ről áll: A föld határát mind te alkottad, te teremtetted a nyarat és a tavaszt. Tied a nappal és tied az éjszaka, te hoztad létre a hajnalt és a napot” (Zsolt. 73,17-16).

b) A gyárkémény második oktató szava: én az ember segítő társa vagyok. – Az ember dolgozik... Fizikai értelemben is tágítható „...teljesítsd szolgálatodat” (2Tim. 4,5). – A gyár termel... A földnek Isten adta a parancsot, hogy teremjen. „Hajta ugyanis a föld füvet, mely zöldül s magot hoz, faja szerint, s fát, mely gyümölcsöt hoz, mindegyiket maggal, faja szerint” (1Móz. 1,12). A gyárnak az emberi szellem diktálja, hogy engedelmessédjék. – És az ember jövő nemzedéke puhább földi fészeken talál.

2. Az imádkozó embernek kegyelmi ormai.

A magaslatok mindig – Isten szent helyei. Pogányoknál szentély, Isten igaz hívőinél Tábor orma...

a) Egekbe mutat. Mintha ezt mondaná: a te házad és hazád. A torony pedig Isten házána is orma. Még erősebben int – egek felé.

b) Keresztet hordoz. Miért? Mert **arra** az életmagaslatra, amelyet mutat, csak a **keresztúton** lehet felemelkedni. „Per crucem – ad lucem”. „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem” (Lk 9,23).

c) Egekbe röppen. Izaiás hasonlatban hívja fel erre figyelmünket: „De vessző kél majd Jessze törzökéből, és virág nő ki gyökeréből” (Iz. 11.1). – De csak utat mutat? Nem! Odasegít. „Uram, te, aki egyedül vagy a mi királyunk, segíts meg elhagyatottságomban, hiszen más segítőm rajtad kívül nincsen” (Eszter 14,3). – Csak jelez? Nem! Odajuttat. Képletesen igaz az is, hogy odakényszerít. „...Ezután nyomban fölszólította tanítványait, hogy szálljanak bárkába...” (Mk 6,45). – Csak felkísér? Nem! Ott boldog otthonot biztosít, mert a templomból jut az ember az örök élettemplomba. „Tudjuk ugyanis, hogy ha földi sátrunk leomlik, Istentől kapunk lakóházat: örök hajlékot a mennyben, amit nem emberkéz rakott” (2Kor. 5,1).

Bef.: Mintha azt hirdetné a kettő: egyik a **szent eszköz**, a másik a **szent cél**...

*

b) *alcsoport: Az „Úr asztalának” kérdéséről*

Az „Úrnapja nagy nyolcada” alatt lévén, szót lehetne emelni az „**Úr asztalának**” kérdéséről. – Mégpedig **elméletben, gyakorlatban** és a **jövő élet** kérdésében. – Az elsőt így lehetne elgondolni: milyen szemmel kellene néznie az „Úr asztalát”? Majd azt kellene folytatni: milyen asztalokat terít számunkra az Úr? Végül az maradna kérdésnek: és az örök otthonunk szent asztala?... (Az Oltárszentségről külön kötetben találunk igen bő anyagot). Az idesorolt tételekről a következő vázlatokat

közölhetjük.

1. beszéd: A helyes látás elmélete

(Pedagógiai beszéd: Isten szemével való látás)

Bev.: Úrnap ünnepkörében járva, különösen áldott szemmel tekint körül a hívő ember. Lelkének egek felé csendülése: „Feléd fordítom, Uram, orcámat, hozzád emelem szememet” (Tób.3,14). – Eltűnnek szemei előtt a külső színek, feltűnnek hittel áldott tekintete előtt az örök kontúrok. Természetesen akkor, ha „Állandóan az Úrra tekint szemem” (Zsolt. 24,15). Kenyér, bor színei alatt kibontakozik az Úrnak, az Élet Urának, Jézus Urunk Szent Személyének vonás-együttese... – Ez a „csodalátás” hangol arra, hogy bevezetésben azt a csodálatosnak mondható jelenetet írjam le, amelyet az egyetemi templomban az előző évek egyikén láttam. Gyászmisét mondott az Úr szolgája, és „Te Deum”-ot énekelt a kórus angyali kara... Érdeklődő kérdéseimre azt a magyarázatot adták: mindez azért történt, mert a „**hazatért**” azt kérte az Egyház szolgájától, hogy **hálaadó szentmise** kísérelje örök útjára... Az jutott az eszembe: **itt csodalátó ember költözött az örök partokra**... Milyen szemmel nézte ez a lélek az Istennek föld névvel illetett „dús terítékű asztalát”?

1. Mindent „jó életeledelnek” látott...

Azt biztosan jól ismerte, hogy Isten teremtésének vonala és életjegye – a jóság. „Látta Isten, hogy jó” (1Móz. 1,12 és 18...) – ez a mondat csendül a teremtés minden mozzanata után...

a) Jó tehát – a világ... (optimisztikus világszemlélet). „Mivel tehát megalázkodtak, elfordula tőlük az Úr haragja s nem kellett teljesen elpusztulniuk, mert Júdában is akadtak jócselekedetek” (Krón. 12,12).

b) Jó az ember célja és a célra törő minden munkája. Optimisztikus lehet tehát az ember áldozatos életszolgálat, – sőt hozzátehetnők, hogy boldog örömmel teljesíthető minden munka. – Szent az Isten adta földi és örök cél, azért: „Isten ugyanis elég hatalmas ahhoz, hogy minden adományt bőven megadjon nektek, hogy mindenkor mindennel teljesen ellátva, készen legyetek minden jótetre” (2Kor. 9,8).

c) Jó az Isten **minden** adománya. Így tehát a gondviselő Atya keze mindenben felettünk lebeg, célkitűzésben, indításban és célbafutásunkban. Mi volna más ez, mint a Gondviselésben élés nagy gyönyörűsége. Ennek zsongó dala az Úr ígérete: „Jól van, te hűséges, derék szolga! – mondotta neki ura, mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” (Mt 25,21 és 23).

d) Diadalba futó minden megrezdülése: ez végül is annyit mutat, hogy diadalba csendülhet az életúton daloló ember élete. Szinte kicseng az élet dala: „Be jó, be kegyes a szellemed, Uram, mindenekben!” (Bölcs. 12,1). Mégpedig azért, mert: „A jó ember Szívének jó kincséből jót hoz elő” (Lk 6,45). – Fölvethető tehát, mi történik az Isten terve szerint az életben és mi történt az **én életemet tekintve**, az én életemben? Alapvetésben ez az igazság: mindenemet adta, és minden kincsemet ajándékba vettem: „...mindenki saját ajándékát kapta Istentől, az egyik ilyent, a másik amolyant” (1Kor. 7,7). – De tovább tódul ajkamra a kérdés: vajon mi lett, vagy legalábbis mi lesz az eredmény? Földi munka és fejlődő tökéletesedés. De ennek gyökérzete ez: Istentől jön minden, és Istenhez tér vissza mindenki. – A „hazatért” azután így látott és így kezdte el a „Te Deum” fölséges akkordját, amelynek igazi tartalmát végén is a diadalmasan átélt élet minden színpompás eseménye adta.

2. De elég-e tudomásul venni ezt a fölséges látási csodát? Nem! – Nekünk is mindent ilyennek kell látnunk!

a) Annak ellenére, hogy sűrű az élet köde... Azért is, mert igen sokak előtt is céltalannak látszik az élet (pesszimizmus... Schopenhauer, Nietzsche, Heidegger). Talán ezekre is áll Izaiás szava? „Jaj nektek, kik a rosszat jónak mondjátok, s a jót rossznak! Kik a sötétséget világossággá teszitek, s a világosságot sötétséggé! Kik a keserűt édessé teszitek, s az édeset keserűvé!” (Iz. 5,20). – Boldogtalanul látszik az élet (eudaimonizmus hiánya). Az életvágyak és törtétesek összeomlása (defetizmus). Ne feledd! Keresd a fényt, mert: „Nem marad egyéb jó az embernek, mint enni inni és fáradsága mellett lelkét jól tartani. E is Isten kezéből jó” (Préd. 2,24).

b) Valójában pedig még nagyobb a fény. Isten igéjének fénylobbanása... „Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak” (Lk 21,33). – Saját lelkünk szent mécsütze is lobbanóan égő. Amit várunk hittel, azt érezzük élettel. Ugyancsak fellobban az isteni kegyelem csodafénye: most látok valóban azon az Isten adta eszközön keresztül, amely röviden az „isteni természetben való részesedés” a mi lelkünkben. – Mindez valóság volt régen is; legalábbis az isten kinyilatkoztatás tanai alapján, most

pedig csak tudatos tevékenységé válása belső tudatunkban. – A megoldási mód: láss az Isten szemével és élj az Isten kegyelmével! „Bizony, te vagy, Uram, az én szövétnekem, te teszed, Uram, világossá sötétségem” (2Kir. 22,29). – Színeváltozását észleled a világnak, mert gyönyörűséges léssen az Isten kertje, és boldogságot sugárzó Isten asztalának **minden terítéke**. – Igaz Szt. János szava: „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12).

Bef.: Ha az Úrnapi ünnepének csodalátásával kezdtük az ünnepi igehirdetést, legyen a befejezésünk is ennek a csodalátásnak megismétlése. – Még a természet is csodásan ünnepel Úrnapi idején. Az este már gyermekek és felnőttek mezők, erdők felé vándorlásával **kezdődik**. Az emberek járják a rétet és a mezőt, kerteket és ligeteket... De a virágok is vándorútra indulnak. Az emberek virágokat gyűjtenek, a virágszirmok pedig Isten dicséretére indulnak... Mi ez valójában? **Csodalátás!** – Ember, gyerek, virág, **Isten járását** lát! – Mit tegyék? Imádkozva mondd: „Uram, add, hogy lássak!” (Lk 18,41).

2. beszéd: Az Úr hármassztala (Dogmatikus beszéd: Az Úr terítése)

Bev.: Ember számára **valóságban** három asztalt terít az Isten. – Minden asztal természete, hogy olyan táplálékot kínál, amely az igényeket kielégíti és az igényeknek megfelelő fejlődésünket fokozza. – Valóban kettős a mi igényünk és így három asztalt terít az Isten.

1. Az étel-ital kis asztala.

Ez az asztal a föld. Kenyeret, italt termel és ezzel testi életünket fejleszti és erősíti. Sokszor ülünk mellé, mert állandó erőforrásra szorulunk.

a) Néha gazdag, majd elszegényedő. – „Nem távozzunk el tőled; adj életet, és segítségül hívjuk nevedet” (Zsolt. 80,19). Az bizonyos, hogy szükséges az asztal, de az nem lényeges, hogy milyen bőséges vagy válogatottan ingyenkedő a teríték. „Hiszen tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek...” /Mt 6,8/...

b) Így mindig növelő és erősítő. „Egészséges a léleknek és a testnek a mértékletes ital” (Sir. 31,37). – Bármelyik erősít, a szegényes épp úgy, mint a bőséges. „Ő evék és ivék (miután felkelt) s ennek az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig” (3Kir. 19,8). – De sohase felejtjük: minden mindnyájunké, és közös asztal a mi életerőt adó terítékünk. De még többre van szükségünk: „Hiszen Isten országa nem eszem-iszom, hanem igazság, béke és öröm a Szentlélekben” (Róm. 14,17)...

2. A föld nagy asztala.

Azt azonban tudnunk kell, hogy ez az asztal nem úgy terítették, hogy „terülj asztalkám” éneke éneklendő. Még kevésbé úgy, hogy csak az ösztönt szolgálja. „Ti nem ihatjátok az Úr kelyhét, meg az ördög kelyhét is. Nem részesedhetek az Úr asztalában, meg az ördög asztalában is” (1Kor. 10,21). – A föld asztala **csak** akkor hoz terítéket, ha komoly **munkaasztaltól** járul az ebédasztalhoz az ember! – Teremti a földet az embernek az Isten, de munkájával értékesíti minden kincsét a teremtett ember.

a) A föld lehetőség, az asztalterítés a munka jutalma. A kenyér nem hulló manna, hanem megdolgozott Isten adomány. – Így értelmezendő azután a Zsoltáros szava: „Asztalt terítés számomra azok előtt, kik szorongatnak engem; olajjal kened meg fejemet, s mily pompás az én üdítő kelyhem!” (Zsolt. 22,5).

b) Persze ez a munka lehet szellemi. Irodalmi, tudományos, művészi... Minden **egybecsendülés-sel** adja a testi fejlődést igénylő embernek kenyerét és csorduló italát. Ezért olvassuk: „Táplálja őt az élet és értelem kenyérével, s itatja az üdvös bölcsesség vizével” (Sir. 15,3).

3. Az örök élet asztala.

Ez az Úr harmadik terítéke. Ez már a **lélek** fejlesztésének erőit kínálja. „Látszólag ugyan ettem és ittam veletek, én azonban láthatatlan étellel és itallal élek, mely rejtve van az ember szeme előtt” (Tób. 12,19). – Ide hív, vezet és itt éltet a Mester. „Az a víz, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14). Mert a föld vizére értve: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,13-14).

a) **Hív**... Ez az alapszükség. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok s meg vagytok terhelve, én felüdítlek titeket” (Mt 11,28). Ez a figyelmeztető intés: „Nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten ajkáról való” (Mt 4,4). Erre válasz: „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik a lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). – Az égi igék – életerők!

b) **Vezet**... Kegyelemmel segít. „Földről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak. 1,17). Az odasimuló – kegyelmi erőket kap. – Követi Izaiás tanácsát: „Örömmel meríték majd vizet a Szabadító forrásaiból” (Iz. 12,3). – „Az a víz, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14).

c) **Éltet**... Lehet arra gondolni: földi boldogságot ad... De ki kell szélesítenem arra a tágon táruló vonalra, ahol az örök élet elnyeréséről szól (örök élet: minden öröm!). – De ez az asztal sem terül lelki munka nélkül. „Krisztus megváltott tégedet – nélkülöd, de nem üdvözít – nélkülöd”. „Aki azonban figyelmesen beletekint a szabadság tökéletes törvényébe, sőt el is mélyül benne, és nem feledékeny hallgatója, hanem tevékeny megvalósítója, az boldog lesz tetteiben” (Jak. 1,25). – Itt is a **munka** ugrik előtérbe, mert nélküle nem érhető el az ember üdvössége. Persze olyan lelki munka, amely **alkalmassá teszi** az embert: a „menyegzős asztalhoz”.

Bef.: Aki így értékkel minden asztalt és terítéket, az a „csodalátás kegyelmében” él, jár és az örök élet diadalában találja életének tökéletes kibontakozását! Ezt adja neked az Isten!

3. beszéd: Az örök élet asztalának értéke

(Dogmatikus beszéd: Az emberi lélek „eledele”)

Bev.: Ha két asztal a mi terítékünk és az igazi életet fokozó az „örök élet asztala”, akkor tovább lehetne kérdezni: mi **ennek** az asztalnak terítéke? – Az bizonyos, hogy lélekszárnybontásra segít, de az még nem világos, mi a teríték? Az is világos, hogy az örök eszmények követésére erősít, de még mindig ködös: mi maga a teríték, az eledel, a táplálék?

1. Az első teríték – az isteni ige.

a) A Mester nyilvános működésének lényeges munkája –a tanítás, az igehirdetés. Ez az ige – eledel: „Nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten ajkáról való” (Mt 4,4). Ez az ige – örök eledel. „Mindaz, aki hallgatja tanításomat és tettekre is váltja, hasonlít a bölcs emberhez, aki házát sziklára építette. Szakadt a zápor, ömlött az ár, süvöltött a szél és rázúdult a házra, de az nem dőlt össze, mert sziklára alapozták” (Mt 7,24-25).

b) Ennek az igének hirdetése – örök feladat. Olvasd: „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28,19). – Ezt is **mind** az Isten küldötte és hozta. Ezért valóban éltető erő. Honnan tudod? A tanítványoknak erőt adott a földi küzdelemben, mert életet ígért az Isten örök országában. Igét hirdette a hívők élete (vértanúk, hitvallók, szüzek stb.). Ezekből az **igékből** éltek! És **mi is** ezekből élünk.

2. A második teríték – az oltár Szent Kenyere és Bora.

Itt is azzal kell kezdenem: „Éhínséggel sanyargatott téged és eledelül mannát adott néked, melyet nem ismertél sem te, sem atyáid...” (5Móz. 8,3).

a) Erről már János apostol szövegei szerint a csodás kenyérszaporításnál is beszél a Mester: „...Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret. Az az Isten kenyere, amely leszállt a mennyből és életet ad a világnak” (Jn 6,32-33).

b) De ezt szerzi és adja – az utolsó vacsorán: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékeztetre”. Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19-20).

c) A parancsot teljesítvén pedig – ezt is, ezt a terítéket is az **Isten terítette!** – És mi mit teszünk? Egyházunk naponta terít, és mi letelepedünk és erősítést veszünk. – Ez a szentmise és szentáldozás bőséges lélekeledel terítése. Mi itt a lényeg? **Belekapcsolódás az élő és örök Szöllőtökébe és szent venyigévé fakadás – az örök életre.** Ez a terítékek terítéke.

Bef.: Az ige – felhangol, a Kenyér és Bor éltet. Íme: az ég terítéke!

4. beszéd: „Panem de coelo...”

(Dogmatikus beszéd: Az Úr mindenható ereje)

Bev.: Szt. Jakab szerint: „Földről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak. 1,17). Ez annyit jelent, hogy anyagi és lelki életünk erői Isten kegyelméből áramlanak. Föld termékenységét adja az Isten és a lélek erőit természetfeletti kegyével küldi az ég Ura. –

Kenyér és bor szerepel az emberéletet eltető összes eledel jelképül.

1. Föld termi az acélos búzát is.

A dolgozó ember ekéi vágják a barázdát, ahol a feltámadást hozó sírt találja az őszi búzaszem. Eből lesz a kenyér. „...Míg az ő gazdagítójuk csak gabonájuk, boruk és olajuk termése” (Zsolt. 4,8).

a) Embert tápláló kenyér anyja a búzaszem. Televény a föld, és belőle sarjad a búza. És a „kenyér anyja” az acélos búzaszem, mert belőle születik az eltető cipó. „Táplálná őket a búza zsírjával...” (Zsolt. 80,17). – De ez a testé.

b) De kérdezhetném tovább: csak erre szolgál-e a lelket tápláló Kenyér „anyaga”, a tiszta búzaliszt? – Ez a Kenyér – „égből szálló”: „Én vagyok a mennyből alászállott (élő) kenyér” (Jn 6,41). Ez a Kenyér – a lélek Kenyere: „Itt a mennyből alászállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon” (Jn 6,50).

2. Tőke érleli a csorduló boritalt is.

Nemes tőkék – erős itala a bor. A tőke olyan hasonlattá lett, hogy az Úr Jézus személyét képviseli: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

a) Ember testi erejének fokozója a szőlő teremtette gerezd itala. Ember tapasztalata értelmezi. Szinte gyógyszer a gyenge szívűek erősítésére. Isteni szó erősíti: „Nemde értelmes embernek kevés is elég a borból?” (Sir. 31,22). „Élvezetre van teremtve a bor kezdettől fogva, de nem részegeskedésre! A mértékkel ivott bor a lélek és a szív öröme” (Sir. 31,35-36). „Ne csak vizet igyál, hanem gyomrod és gyakori gyöngéledésed miatt igyál egy kis bort is” (1Tim. 5,23).

b) Ember lelki életének örök pezsdítője. „És bor vidámítsa az ember szívét” (Zsolt. 103,15). – De a serleget nemcsak pezsgő borital telíti, hanem a „szent Grál itala”, a Mester Szent Vére csordítja. – Mit hordoz ez a kehely? „Szüzek borát” és Isten szentjeit „részegítő” italt. „Felemelem a szabadulás kelyhét, s az Úr nevét segítségül hívom” (Zsolt. 115,13). – „Azután fogta a kelyhet, hálát adott és nekik adta. Mindnyájan ittak belőle” (Mk 14,23).

Bef.: Föld termi Isten erejével a kenyeret és a bort, és a Mester teremti égi Eledellé és Itallá a búzakenyeret és illatos bort.

– Idekapcsolható volna még a következő **gondolatcsoport**:

1. beszéd: A kenyér eltető ereje

(Erkölcsei beszéd: A kenyér ereje)

Bev.: Miért vágjuk a búzatáblát és sütjük kenyérré a finom lisztet?

1. Kenyér kell a testnek.

a) Ez adja az ember testi erejét. „Az étel a gyomorért van, s a gyomor az ételért, de Isten mindkettőt elpusztítja” (1Kor. 6,13). A Teremtő is így akarta: „Eledelt adott azoknak, akik őt félik” (Zsolt. 110,5). Ezért dolgozunk – paradicsomban, vagy azon kívül.

b) Ez az erő teszi lehetővé a lélek működését. Egy közmondás szerint: „Ép testben ép lélek”... Az Írás szerint pedig: „Akar is, nem is a lusta, de meghízik a dolgozó” (Péld. 13,4).

2. Életerő kell a léleknek.

a) Ház a test... Itt a „földi ház” a test, de azután vár az ég: „Tudjuk ugyanis, hogy ha földi sátrunk leomlik, Istentől kapunk lakóházat: örök hajlékot a mennyben, amit nem emberkéz rakott. Ezért is sőhajtozunk itt, mert mennyei hajlékunkat óhajtjuk felölneni” (2Kor. 5,1-2).

b) Érték a lélek. – „Mindeddig emberi erőt meghaladó kísértés nem ért titeket. Hűséges az Isten, aki erőtkön felül nem hagy megkísérteni, hanem a kísértéssel együtt a szabadulás lehetőségét is megadja, hogy kibírájátok” (1Kor. 10,13). „Ne hagyjátok félrevezetni magatokat különféle idegen tanításoktól! Jobb a szívet kegyelemmel erősíteni, mint étellel, amely nem használ annak, aki abban látja a legfontosabbat” (Zsid. 13,9). – Az örök életre pedig ez az Úr ítélete: „Nem éheznek és nem szomjaznak többé...” (Jel. 7,16).

Bef.: De ez a kenyér a „föld emberének” eledele. Van-e más is? Ez lesz a következő beszéd kérdése...

2. beszéd: Az égi Kenyér kegyelmi ereje

Bev.: Mit ad az ég Kenyere a föld emberének?...

1. Csodalátást...

Megvilágító kegyelmi kincs.

a) Ezt ígéri a Mester: „Azért hiszel, mert azt mondtam: láttalak a fügefafa alatt. Nagyobb dolgokat fogsz látni ennél”. Aztán tovább folytatta: „Bizony, bizony mondom nektek: látni fogjátok, hogy megnyílik az ég és Isten angyalai föl-alászállnak az Emberfia előtt” (Jn 1,50-51).

b) Ezt látja a kegyelemmel áldott ember: „Hol marad a bölcs? Hol az írástudó? Hol a világnak tudósa? Ugye megmutatta Isten, hogy oktalan a világ bölcsessége?” (1Kor. 1,20).

2. Csodaélést...

Isteniesítés kegye.

a) Példabeszéd szerint a szőlővessző életét éljük: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Ez – eleven hasonlat.

b) Szt. Péter szerint pedig: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Ez – teljes valóság.

3. Csodavárást...

Örök életet váró lelkület. – De ez nemcsak az áhítozás áhítozása, hanem az isteni ígéret biztos várása.

a) Krisztus ígérte: „S mindaz, aki elhagyja értem otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, százannyit kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29).

b) Az élet valóra váltja. Milyen élet ez? „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9).

Bef.: Ebből a kegyelmi részesedésből alakul ki az isteni ember földi derűs arca és végnélküli boldog isteni élete.

3. beszéd: Az örök élet „boldogság-Kenyere”

(Dogmatikus beszéd: Az élet Kenyere)

Bev.: A kérdés: az „örök otthon” boldogságának **tartalmi** kérdése... Mi az örök élet tárgyi tartalma?

1. Állandó boldog Isten-bírák.

Van ebben sok boldogság: „De örvendezzenek mindazok, kik benned bíznak, lakjál bennük, hogy mindörökké vigadozzanak, és dicsekedjenek mindazok benned, kik szeretik nevedet” (Zsolt. 5,12).

a) Ez azonban nem birtokbavétel. Inkább jutalom. „Érje bár testemet, szívemet enyészet, szívem Istene s osztályrészem mindörökké az Isten” (Zsolt. 72,26). Miért? Mert teljes birtokbavétel – lehetetlen. Ok? A végnélküli ember nem hordozhatja magában az Istent. A lényeg ez: „Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,26). Ez pedig a **személyes** élet valósága.

b) De igenis a szeretet közösségében való egybetartozás. Valami „fény” és „tűz” egybefonódás: „Mivel az örök világosság kisugárzása és Isten fölségének szeplőtelen tükre és jóságának képmása” (Bölcs. 7,26). – Ez lélekáramlás és nem kisajátítható birtoklás. Törekedjünk az apostol szerint: „Vívj meg a hit jó harcát! Szerezd meg az örök életet, hiszen erre kaptál hivatást, erre tetted le számos tanú előtt: az igaz hitvallást” (1Tim. 6,12).

2. Állandóan töltekező kiteljesülés. Az ember lényeges életjegye: az élet, a fejlődés.

a) Ez nem megállapodó nyugalom. Az „adj, Uram, örök nyugodalmat neki” – nem elpetyhüdést jelent, hanem a **földi** terhektől való szabadulást. Mert szó szerinti értelmezése hindu teológia... Gondolj csak Szt. Pál szavaira a szeretetről... Ott nincs pihenés, hanem élet: „A szeretet soha el nem múlik... Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet. Törekedjete a szeretetre!” (1Kor. 13,8 és 13).

b) Az örök élet – élet. Szt. János apostol ezt mondja: „az Isten szeretet” (1Jn. 4,8), a szeretet pedig – élet. S ez az élet pedig az ember világában szeretet. – Az élet vonala mindig bontakozó és teljesebbé váló. Ez a katolikus teológia. Lehetséges? Igen! Miért? Isten végtelensége a végnélküliség vonalán soha el nem érhető, csak mindig közelíthető és nagyobb-nagyobb boldogsággal birtokolható. Ezért hirdeti Szt. János örömmel: „Mi láttuk, tanúságot teszünk róla és hirdetjük nektek az örök életet” (1Jn. 1,2).

Bef.: Végnélküli és Végtelen – felmérhetetlen távlat, csak lélekegyesülésben csodás!...

c) *alcsoport: Az Egyház hatalmának gyökérvkérdése*

Majd vissza lehetne térni a **Pünkösöd gondolatához** is. – Itt azután kérdezhető volna: és az emberiség egyeteméhez hogyan küldetik a Szentlélek? Ez az Egyház Áldozatot bemutató, tanító, megszentelő és kormányzó hatalmának **gyökérvkérdése**. – Igen sok szép beszéd mondható itt az **Egyház** papi, tanítói és kormányzói kötelességének **alpjáról**, a **Szentlélek szerepéről**... De itt mi **csak** egy-két beszéd vázlatot közlünk, mert a fenti kérdések részletesen egyéb helyeken találhatók.

1. beszéd: Vezetőnk az Egyház

(Dogmatikus beszéd: Egyház a mi tanítónk)

Bev.: Földi utunk sűrű erdőn vezető úthoz hasonlítható. Sok a **tényleges** nehézség, sok a **képzelt** baj. – Merre menjünk? Helyesebben: van-e biztos útítárs?

1. Egyház – az irányító anya...

Mesterünk tanítása így szól: „Mondom tehát neked: Te Péter vagy. Erre a sziklára építem Egyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta” (Mt 16,18). – De kérdés az is: hogy jelentkezik az Egyház egyéni életünkben?

a) Édesanyánk gondozásában – hasonlattal kell élni. Amint az édes anya...

Ez a **földi** segítség és gondozás. Ezért mondjuk: **Mater** Ecclesia.

b) Lelkianyánk – vezetésében. Ez már a természetfeletti irányító segítése. „...a férfi feje az asszonynak, mint Krisztus az Egyháznak: ő ugyanis Testének Megváltója. Amint tehát az Egyház Krisztusnak van alárendelve, úgy az asszony is mindenben férjének” (Ef. 5,23-25). – Mindig szem előtt kell tartanunk, hogy életünk igazi fényoszlopa az Egyház: „...tudd, hogyan kell viselkedned az Isten házában, mely az élő Isten Egyháza s az igazság oszlopa és biztos alapja” (1Tim. 3,15).

2. Egyház – a hazakísérő anya...

Földi életünk nem határolt és semmisülésre ívelő. Ezt az igazságot hirdeti az Egyház és **ezzel** már hazasegít...

a) Földi életünkben tanít és megszentel. Az első – előkészület. „Figyelmezz, fiam, és fogadd be igéimet, akkor megsokasodnak életed esztendei!” (Péld. 4,10). „Figyelj, népem, tanításomra, hajtsd füledet szájam igéire” (Zsolt. 77,1). – A második – felkészítés. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). „Kérve kérték tőlünk azt a kegyet, hogy résztvehessenek a szentek megsegítésében” (2Kor. 8,4). Akit áthat a hit, azt azután betölti belső, isteni erővel a **kegyelem**: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

b) Majd halálunk hídján Istenatyánk keblére vezet. Beírja nevünket az élet könyvébe. „Téged is kérlek, igaz munkatársam, légy segítségükre azoknak, akik velem együtt fáradtak az evangélium hirdetésében, Kelemennel és többi munkatársammal együtt, akiknek neve föl van jegyezve az élet könyvében” (Fil. 4,3). Majd **valóban** az „élet világába” juttat. Megcsendíti az Isten szavát: „Vívj meg a hit jó harcát! Szerezd meg az örök életet, hiszen erre kaptál hivatást” (1Tim. 6,12). – És reáhangolja a lelket arra az igazságra: „Boldog az az ember, aki állja a megpróbáltatást, mert ha hűnek bizonyul, elnyeri az élet koronáját, melyet Isten azoknak ígért meg, akik szeretik őt” (Jak. 1,12).

Bef.: Így örök Ráfael is számunkra az Úr Egyháza.

2. beszéd: Alapereje: a Szentlélek

(Dogmatikus beszéd: Egyház a mi vezetőnk)

Bev.: De tudja-e az Egyház, hogy merre haladva kell minket a mennybe vezetnie?... Ha egyszerű **emberi** szervezet volna, akkor kétes volna az útmutatás. – De emberi mű-e az útmutatásra hivatott Egyház?

1. A Mester erre küldötte.

a) Jézus vezetésre küldötte. „Neked adom a mennyek országa kulcsait. Amit megkötsz a földön, megkötött lesz a mennyben is, és amit föloldasz a földön, a mennyben is föloldott lesz” (Mt 16,18) és: „Menjetez tehát, tegyetez tanítványommá minden népet...” (Mt 28,19).

b) Sőt a követését egyenesen megparancsolta. „...Ha azokra sem hallgat, mondd meg az egyház-közönségnek. Ha pedig a közösségre sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna vagy vámos” (Mt 18,17).

2. A Szentlélek ebben felvilágosítja.

A Mester adta küldetés azután erőt nyer – a Mester Lélek küldésének **ígéretében**.

a) Eljön a Szentlélek. „Még sok mondanivalóm volna, nem vagytok azonban elég erősek hozzá. De amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra. Nem magától fog szólni, hanem azt mondja majd, amit hall, és a jövődöt fogja hirdetni nektek. Ő majd megdicsőít engem, mert az enyémből kapja, amit kijelent nektek” (Jn 16,12-14). „Mikor eljön a Vigasztaló, akit az Atyától küldök nektek, az Igazság Lelke, aki az Atyától származik, ő tanúságot tesz rólam. Ti is tegyetek tanúságot rólam, hiszen kezdettől velem vagytok” (Jn 15,26-27).

b) És veletek van Velem együtt mindörökké. „A világ nem kaphatja meg őt, mert nem látja és nem ismeri; de ti ismeritek, mert bennetek marad” (Jn 14,17). „Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtől, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,4). – És így az örök élet gyümölcsseit termelitek. „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket és arra rendeltetek, hogy munkátokkal gyümölcsöt hozzatok: maradandó gyümölcsöt” (Jn 15,16).

Bef.: Hogyne vezethetne „haza” a Szentlélek ihlette Egyház, ha küldetése az emberi lélek megszentelése?...

3. beszéd: Emberi lelkek Istenhez törését szolgálja

(Dogmatikus beszéd: Egyház a mi megszentelőnk)

Bev.: Az ember ősi gravitációja: Isten! – Sok és nagy erő vonzza a földhöz is. De döntő legyen az égi vonzás! – Ki adja és erősíti?

1. Az égi Atya adja.

Minden jó az égből!

a) Maga az emberi természet sodródik Isten felé. Ebben Isten terve, teremtő ténye és „életképének közlése” rejtőzik. Olvasd csak: „Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik és önitélete is, mely hol vádolja, hol fölmenti” (Róm. 2,15).

b) De a kegyelem fénye és sodrító ereje is égi kegy. – Ez is Tőle származik. Mégpedig mindenkire kiáradva. Ezért mondja a Mester: „Más juhaim is vannak amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16). És ezért tanítja ezt a tanítvány: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – Sőt ezt is állítja: „...Amikor azonban elhatalmasodott a bűn, túláradt a kegyelem...” (Róm. 5,20).

2. **A Szentlélek izzítja.** Az emberi élet mélyén **elpihenő** erők lappanganak. Az Isten keresés és megszentelődési áhítozás az égiek ajándéka, de – a fizika nyelvén szólva – **helyzeti energiákhoz** hasonlíthatók. Aktuálja a Szentlélek.

a) Felébresztve – lángra lobbantja. Olvasd csak – az apostolok történetét:

„Valamennyien elteltek Szentlélekkel és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy amint a Szentlélek szólásra indította őket” (Ap.Csel. 2,4).

b) Lángralobbantva – éltető tűzzé erősíti. **Kiégési** – a bűnös vágyakat. **Fellobbantja** – a szeretet tüzeit. – Gondolj csak Szt. Pálra, aki Saulból lett apostollá. De gondolj a **megettérő bűnösökre**, akiket a Szentlélek alakít szentekké (Magdolna, Ágoston stb.).

Bef.: Ezzel a „lélektűzzel” azután boldogan él az ember a földön és boldogan él az örök életben.

4. beszéd: Az égbetörés dalos lendületét diktálja

(Erkölcsei beszéd: A Lélek mozgató hatásai)

Bev.: De az égi haladás lehet lassú és kényszeredett tempó és lehet lendületes menetelés. Az utóbbi az igaz és helyes. – Honnét a Zsoltáros dalos lelkület ereje?

1. A Szentlélek az ébresztető.

Az Egyház egyik fenséges éneke: „Ébredj, ember, mély álmodból...” A **földi élet** álma – a földiek paradicsomának várása. **Ebből** ébresztet a Szentlélek – az örök világok várakozására. De hogyan?

a) A földiek kevesebbre értékelésének elérésével... Ez a belső lelkület első fokú átalakulása. Gondolj arra: „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak” (Mt 6,19).

b) Az örök értékek felértékelésének muzsikájával. Ezt dalolja a Mester mondván: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

c) Az isteni kegyelemmel telített élet örömeinek előrevetítésével. Gondolj csak erre az ígéretre: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). És gondolj erre a színezésre: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9).

2. A Szentlélek – az életdalra hangoló.

De a „felébredő” ember **lendületes** életre ébredjen! Legyen minden életmozzanata – derű és dal. Ez dalossá teszi az életet is.

a) Reggeli dal legyen imádsága. Olvasd csak a királyi Zsoltáros szavát: „Isten, én Istenem, virradatkor tehozzád ébredek. Reád szomjazik a lelkem, utánad oly nagyon sóvárog a testem” (Zsolt. 62,2).

b) Lendületes dal – a napi munka dala. A magyar emberről az az amerikai közmondás: „a magyar dalolva dolgozik, az amerikai pénzért énekel”. – Azért daloljunk, mert: „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

c) Diadalhimnusz az esti, vagy örök „**estbe hajlás**” szent éneke. Egyik – hálát adjon... a másik – az örök reggel hajnalhasadását köszöntse. Végül is csak olyan „estünk” vagy on, amely földi, vagy égi hajnalba bontakozik...

Bef.: Legyen befejezésünk egy példa. Az „**istenek alkonya**”-ból (Wagner) Brunhilde felébresztése... Vagy Csipkerózsika felkeltése... Alkalmazás: az **igazi** életre ébred az ember, ha álmodozó földi életéből ébreszti a Léleket!

*

Függelék: Idecsatolható még 3 + 2 beszéd, amely ugyan az Úr Evangéliumának alaphangjáról szól: az **égi Tűz** jelképes magyarázatát és a Krisztus szeretete sugározta **égi békének** magyarázatát adná. – Lássuk őket.

1. beszéd: Mi az Evangélium alaphangja?

(Dogmatikus beszéd: Az isteni ige alaphangja)

Bev.: „**Eszkatológia**” szó magyarázatával kezdem. Mit jelent? Alapjában ezt: legyen egész éltetek indító oka az örök élet elnyerésének vágya! – Hogyan kell ezt emberi életünkre alkalmazni?

1. Maradjunk a földi élet áldozatos „homo terrestris”-ei.

Mit jelent ez?

a) A földből élünk... Tehát szeressük, gondozzuk és uralkodjunk felette: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28). De ne elégedjünk meg a felület birtoklásával és felélésével.

b) Az anyagi világ birtoklása mellett **mélyére** szálljunk. Ez a tudomány, **megismerés** feladata. Ez a lélek kitárulásának ténye, és „gazdagodása” (igazság keresés!). Szent és igen nemes feladat. Az embernek **szellemi uralma** a földön. Ez isteni ajándék. Így azután ez az emberi élet földi jelszava: az emberek Isten szolgálói, és az egész emberélet a világ feletti uralom birtokbavétele. De abban az értelemben, hogy ezek az **életlépcsők** felemelnek – **Isten felé**. Mindig éljen bennünk a gondolat: a föld helyes használata – az ég birtoklásának feltétele.

2. De állandó lendülettel legyünk a „homo coelestis”-ei.

A földiek azonban – eszközök. Miért? Mert valóban több az ember, és ezért benne egek felé tör a lélek!

a) Ez vágyakozás... Igény kérdése az egész. Kinek milyen az étvágya, olyan az eledele. Gondoljunk az evangéliumi ifjúra, aki el akarta érni az örök életet, de gazdagságáról nem tudott lemondani... (Mt 19,16-22). A valóság ez: égiek vagyunk, isteni a kenyérünk.

b) Ez történet... De erre valóban tör is az ember. Nem tud megnyugodni a földiekben. Neki több kell! Ő érzi, hogy alapjában égi; tehát erre tör a lélek. Gyönyörűen fejezi ki ezt a Zsoltáros: „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2).

c) Ez beteljesülés... Ez a törtetés célt is ér. Már a földön **égi** lehet az ember. Ez a kegyelem tanának átfutó és alapvető érvénye. Olvasd csak: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – De elkészíti az embert az örök életre. Ez is vágya... Ez is törtetésének tárgya... Ez is életvalósága... Ezt is ígéri a Mester mondván: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Ezt mondja az Írás: „én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20). És azután vége? Nem. Velünk marad – az örök életen át! „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

2. beszéd: Tüzek az éjszakában

(Szimbolikus beszéd: A Szentlélek fénye)

Bev.: De a „zárt szentély magányában” maradtak-e az apostolok? Vajon **csak** a lélek szentélyének vigaszt hozta-e nekik a „pünkösdi tűz”, vagy **életszolgálat erőit** közvetítette-e számukra a Szeretet Lelke?

1. Fényt lobbantott, amely állandóan világít.

Természetesen: az örök élet útjairól van itt szó.

a) Az Ószövetség is beszél tüzekről. „Ekkor megjelenék néki az Úr, tűz lángjában egy csipkebokor közepéből” (2Móz. 3,2). „Az Úr előttük vonult, hogy mutassa az utat, nappal felhőoszlopban, éjjel meg tűzoszlopban, hogy vezérelje őket az úton mind a két napszakon” (2Móz. 13,21). „Izrael fiainak szeme előtt olyan jelenség volt az Úr dicsősége, mint a hegy ormán égő tűz” (2Móz. 24,17).

b) Az Újszövetség is szól erről. „Feje és haja fehér volt, mint a hófehér gyapjú, szeme mint a lobbogó tűz...” (Jel.1,14). És az Apostolok Cselekedetei pünkösdi leírásában: „...Majd pedig széteszló, tüzes nyelvek lobbantak föl előttük és leereszkedtek mindegyikükre...” (Lásd: az egész fejezetet: Ap.Csel. 2,3-tól)... Ez a tűz megvilágító erő. Fénybe vonta – az örök értékeket és árnyékot vetett – a földiekre. **Ezt** vessék a mai kor apostolai is az életéjszakában botorkáló emberek útjára.

2. Tűz, mely meleget sugároz. A tűz, amely **csak** éget – lobbanó gyufaszál lángja. **Melegítő** ereje van ugyan, de hamar ellankad... Nagy tüzek ereje égető, pusztító, éltető és hevítő... „Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön: mennyire szeretném, ha már föllobbanna!” (Lk 12,49).

a) A Szentlélek tüze hevít. Szeretetre hangol. Áldozatos munkára hevít (Lásd: Ap.Csel.-ben az apostolok **első** munkáját).

b) De áldozatos életre segít. „A Lélek gyümölcsei: szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, (szerénység), önmegtartóztatás, (tisztaság)” (Gal. 5,22). (Lásd: a szüzek, hitvallók példáját). És végül életáldozatra is izzít (Lásd: mártírok példáját!). – És miért? Mert a Szeretet Lelke az igaz Isten, emberszeretetre hevítette az emberi lelkeket.

Bef.: De kérdezem: ez **elpusztulást hozó** életégés? Nem! Nem! Az örök Szeretembe való **vég nélküli bekapcsolódás!**

3. beszéd: A tüzek otthona

(Szimbolikus beszéd: Hol dolgozik a Szentlélek?)

Bev.: A római legenda szerint a lángoló tüzet Prométheusz az égből **lopta és a hideg kövekbe** rejtette (Lásd: a kovából csiholt szikra születését!) – Gyermekeded legendának **igazi** értelmét adja és a **lélektűz** világában értelmezi a gondolatot az Írás, mikor ezt mondja: „Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön: mennyire szeretném, ha már föllobbanna!” (Lk 12,49). – Kérdezhető tehát: hol lakozik ez a földre küldött isteni Tűz?

1. Az emberlélek szentélyében.

Lélektűz a Szentlélek, tehát a lélek lesz az otthona.

a) Az égi Tűz szerepet talál az Ószövetségben. „És mondá az Isten: legyen világosság! És lőn világosság” (1Móz. 1,3). „Tiszta szívet teremts belém, Isten, s újítsd meg az igaz lelket bensőmben” (Zsolt. 50,12). „És rajta leszen majd az Úr lelke: a bölcsesség és az értelem lelke, a tanács és az erősség lelke, a tudás és a jámborság lelke” (Iz.11,2).

b) Az égi Tűz szerepet talál a Újszövetségben. „Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön...” (Lk 12,49). „...A Lélek mindent átlát, még Isten mélységeit is” (1Kor. 2,11). De az Apostolok Cselekedeteinek 2. fejezetében részletes leírás található... Nekünk is ígérte, és velünk is van a Szentlélek: „Jobb

nektek, ha én elmegyek, mert, ha nem megyek el, a Vigasztaló nem jön el hozzátok. De ha elmegyek, majd elküldöm hozzátok” (Jn 16,7). Sőt velünk él: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

Lényege: mindig **Van**, és az ember számára **küldött kegyelem**.

2. A megszentelt ember életlendületében.

A Lélek valójában lélekindító, **égi Fuvallat**, tehát ember életét is elevevéssel töltő hatalom.

a) Hatásából ismeritek meg erejét. Nézzük csak! „...Ámultak-bámultak valamennyien és kérdegették egymástól: „Ugyan mi lehet ez?” (Ap.Csel. 2,12). „...A tanítványok közül néhányan így tanakodtak: „Mit akar ezzel mondani...?” (Jn 16,17). „A Lélek gyümölcsei viszont: szeretet, békesség, öröm, türelem, kedvesség, jóság, hűség...” (Gal. 5,22). „Őt (Isten) ugyan a világ teremtése előtt kijelölte, de előttetek csak a végső időben nyilvánította ki” (1Pét. 1,20). „Ott várnám azt, aki megszabadít a lélek csüggedésétől és a vihartól” (Zsolt. 54,9).

b) Így tevékeny Lakónak mondható a Szentlélek. Nem csupán birtokállomány, hanem életdinamikai ható. „A szél ott fúj, ahol akar” (Jn 3,8). „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – Ezt használja és értékesebbé az ember (Pl. akár a **megtérések** idején, akár az előretörő élet áldozatosságában). – Kis tüzek is naggyá nőhetnek; nagy, égi tüzek pedig életet melengetnek és lobbantanak.

Bef.: Az igazi Tűz nem leszállott legenda. – Isten Lélek-leereszkedése az ember lelkébe!

4. beszéd: A béke Lelke

(Erkölcsei beszéd: A lélek békéje)

Bev.: Janus pogány istenszobra két arcot mutat. Háborúsát és békését. – A békekötéskor kifelé fordítja a pogány pap a márvány szobrot... És mit tesz Krisztus házanépének igazi papja? Az áldozat szentségében **befelé** fordítja a hívők lelkét, hogy két szent igazságot lássanak meg a Szentlélek kegyelmével.

1. Lássák a békés ország életkontúrait.

Hol van ez?

a) Már a földön is. Ez a szeretetkapocs csodavára. A valóságos szeretet – az embertestvériség valószínűsége! Egy az Atya, és szerető testvér minden ember. „Ti ne hívassátok magatokat rabbinak, mert egy a ti mesteretek, ti pedig mindnyájan testvérek vagytok” (Mt 23,8).

b) De az égben is. Ez az örök Szeretettel való kapcsolódás csodája. Valóságos értéke ez: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

2. És lássák a Lélek áldásának fényénél a béketeremtés csodás módozatait.

De csak kapni, vagy dolgozva kell birtokba venni? Az utóbbi az igaz.

a) A földi békének szerzési módja: megértő szeretet. Olvasd csak: „A Lélek gyümölcsei viszont: szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, (szerénység), önmegtartóztatás, (tisztaság)” (Gal. 5,22). – De a megszerzett békét állandósítja a következetesen adó jóság.

b) Az örök békének alapja: a kegyelmi élet. Ki adja? A Szentlélek. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – Miben áll?

Az isteni kegyelemnek életre váltásában – a földön, és érvényesülésben – az égben,

Bef.: A mai napi szentmise vége: „Te Deum”. De csendüljön bele a „Veni Sancte” is, hogy a Lélek erejével életteremtőkké nemesedjünk.

5. beszéd: Az emberiség békéjét szorgalmazza

(Erkölcsei beszéd: A béke szeretete)

Bev.: Mit ígér legnagyobb ajándéknak a Mester? Békét. „Békességet hagyok rátok, az én békémet adom nektek” (Jn 14,27).

1. Nem a világot.

a) A világot – a földiek rendezése. Kell ez is, de csak **körülvevő feltétel** és **külső érték**. Aki ezért dolgozik, **az jót** cselekszik, de **keveset** igényel.

b) Mi többet igénylünk és többet akarunk. Sőt ezt mondhatnók: a földi béke igazi alapját keressük!

2. Mit akarunk tehát? A lélek békéjét!

Mi ez?

a) Kiegyensúlyozottság – önmagunkban. „Boldogok a szomorkodók: majd megvigasztalják őket” (Mt 5,4).

b) Kiáradás embertestvér felé – szeretetben. „Ez az én parancsom: szeressétek egymást, mint ahogy én szerettelek titeket” (Jn 15,12).

c) Beleolvadás – a személyiség fennmaradásával – az Istenbe, az örök Szeretetbe. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Itt **békét** mond, máshol **kardot** hirdet... Nincs ellentét? Egybecsendülés van! A kard az elsőbrendű „én”-ünk leküzdésének eszköze, a békénk a diadalunk vég nélküli értékű eredménye. Pünkösdi ajándéka!

*

a) Ez a beszéd reáépíthető a következő példára is: egyik útszéli koldushoz odakiált a háború fergetegében rohanó katona: lódulj az útból, szerencsétlen, ebben a harcok fergetegében eltapos téged a sereg sodra... A koldus azt felelte: „Nem érzem a fergeteg sodró erejét, mert örök béke lakik lelkem szentélyében!” – **Alkalmazás:** a lelki béke még a földi harcok zaját is elcsendesíti...

b) Vagy felépíthető erre az isteni ígére: „non est pax empirii”: nincs békéje a gonoszoknak. – **Alkalmazás:** a földi élet békéjének alapja – az isteni életnek belső békéje!

c) Végül felépíthető volna erre az angyali énekekre is: „Dicsőség a mennyben az Istennek és **békeség a földön a jóakarátú embereknek**”. – **Alkalmazás:** Csak a belső béke, jóakarát az igazi békeség alapja.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

1. (Introitus) beszéd: Kinek tart engem az Isten?

(Dogmatikus beszéd: Az Isten emberszeretete)

„Elém álltak nyomorúságom napján, és oltalmazóm lett az Úr. Kivezetett a szabad térre engem, megmentett, mert kedvét lelte bennem” (Zsolt. 17,19-20).

Bev.: Egek felé forduló lelkünk sokszor keresve keresi: kinek tart engem az Isten? Így is kérdezhetnénk: életünk valóságának **szemlélete** és a **kinyilatkoztatás** értelmében kivé teremtett engem az Isten?

1. Az élet szabadjának teremtett.

Isten mindenkinek Ura. „Akkor láttam, hogy az angyal, aki a tenger és a föld fölött állt, égre emelte kezét és megesküdött az örökkön-örökké élőre, aki az eget és a benne levőket, a földet és a rajta élőket, a tengert és a benne élőket teremtette...” (Jel. 10,5-6). – De engem embertestvéreim és önmagam élete érdekel legjobban.

a) Minden embert az élőlények **szabadjának** teremtette. A lényeges gondolat ez: „Vessétek le a régi embert szokásaival együtt és öltöztetsetek föl az újat, aki teremtőjének képmására állandóan megújul a teljes megismerésig” (Kol. 3,10). Így tehát a szabadság jegye is rajtunk csillog.

b) Engem személyesen. – Igaz ugyan hogy mindent Maga szándéka szerint teremtett az Úr. „Méltó vagy Urunk Istenünk, hogy tiéd legyen a dicsőség, a tisztelet és a hatalom, mert te alkottad a mindenséget: akarod hívott létre és teremtett mindent” (Jel. 4,11). Sőt a Maga dicsőségére: „Valamennyit, ki nevemet segítségül hívja, kit dicsőségemre teremtettem, alkottam és készítettem” (Iz. 43,7). De igaz az is, hogy örök tervében élt az **én** személyes létem is. „Személy” vagyok, kire áll az Úr szava: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28). De áll ez az isteni szó is: „Fogd ágyadat és járj!” (Jn 5,11). Ez pedig azt jelenti: **személyes** életem örök!

2. Az életút gyámoltjává tett engem.

A születés – életútra helyezés, alapjában égi küldetés, illetve annak földön észlelhető mozzanata. Ez az út pedig a bölcsőtől kezdve a föltámadásig tart – a földön, és végnélkülivé szélesedik az égben.

a) Minden embert erre küldött az Isten. Ebben benne van az **egyetem** és **egyéni** elhivatottság útja is. „Nos, tehát, Izrael, mi mást kíván az Úr, a te Istened tőled, mint azt, hogy féld az Urat, a te Istenedet, az ő útjain járj, szeresd őt és szolgálj az úrnak, a te Istenednek teljes szivedből és teljes lelkedből”

(5 Móz.10,12). De mindenkit segít ezen az Isten megmutatással: „Megmutatod az élet útját nekem, színed előtt örömmel töltesz el engem, és jobboldon mindvégig gyönyörűségem leszen” (Zsolt. 15,11). És segítséggel: „Hisz nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5). – Az eredmény az élet boldogsága: „Boldogok, kiknek útja szeplőtelen, kik az Úr törvénye szerint járnak!” (Zsolt. 118,1).

b) Engem személyesen is erre indított az égi Atya. Ki vagyok én? Az emberiség nagy törzsének igénytelen hajtása, vagy sziromba bontakozott virága. Reám is áll tehát az emberiség egyetemének szóló isteni küldetés. Én is – Isten fia vagyok, tehát az Isten **személyes** kincse és szeretetének tárgya.

Bef.: Kérdezem, miért? Mert szeretett engem. „Kivezetett a szabad térre engem, megmentett, mert kedvét lelte bennem” (Zsolt. 17,20).

2. (Introitus) beszéd: Mi erre az ember válasza?

(Erkölcsei beszéd: Az ember Isten felé emelkedése)

Bev.: Elég-e nekünk a föld? (Anteus?! – vagy egek felé törő Daedalus és Icarus?)... Vágyaim felé felé törnek és lelke hangja két mondatban csendül. – Melyek azok?

1. Szeretlek Uram!

Ez az első. Lelkem egészen egybecseng ezzel az isteni paranccsal: „Szeresd tehát az Urat, a te Istenedet s tartsd meg parancsolatait, szertartásait, rendeleteit és meghagyásait minden időben” (5Móz. 11,1). De ez a szeretet nem zárul le a földi keretben.

a) A véges világból a végnélkülibe vágyom. „...feltéve, hogy hallgatsz az Úr, a te Istened szavára s megtartod parancsolatait és szertartásait, melyek e törvényben meg vannak írva s teljes szívedből és teljes lelkedből visszatérsz az Úrhoz, a te Istenedhez” (5Móz. 30,10). „Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” (Zsid. 13,14).

b) Mert **valóban** érzem, hogy oda tartozom. Ennek legfenségesebb hasonlata a szőlőtő és a szőlővessző: „Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” /Jn 15,5/. És legtökéletesebb alakja a „Krisztus misztikus testéről” szóló tanítás: „Ti Krisztus teste vagytok s egyenként tagjai” (1Kor. 12,27).

2. Mert Te vagy mindenem!

A teremtmény érzi, hogy a Teremtő mindene. Léte, ereje, menedéke, szabadítója és öröme.

a) Erőm. Az élet forrása – Ő. „Nálad van az élet forrása, és világosságod által látunk világosságot” (Zsolt. 35,10). Éltető italom is Te vagy. „De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,14).

b) Menedéke. „Istenem, tebenned remélek; ne hagyd, hogy megszégyenüljek” (Zsolt. 24,2). „Így a két változhatatlan dolog révén, melyekben Isten meg nem téveszthet, erős támaszunk van, amikor arra törekszünk, hogy a nekünk nyújtott reményben ragaszkodjunk” (Zsid. 6,18).

c) Szabadítóm. Megváltóm Te vagy. „Hadd legyen kedves előtted szájam beszéde, és szívem el-méltetése mindenkor, Uram, én segítőm, én Üdvözítőm!” (Zsolt. 18,15). „Azért szálltam alá, hogy megszabadítsam őket” (Ap.Csel. 7,34). – Még akkor is, ha földi bajok súlya nehezedik reám. Akkor is a szerető Atya nevel, amint Szt. János mondja: „Mindazt, akit szeretek, korholom és megfenyítem” (Jel.3,19).

Bef.: De így nem vagyok a föld szegénye, hanem gazdagok gazdagja. Hogyan? „Én az Isten rokona vagyok” (Ady).

3. (Introitus) beszéd: Az Istennek felénk forduló szeretete

„Elém álltak nyomorúságom napján, és oltalmazóm lett az Úr. Kivezetett a szabad térre engem, megmentett, mert kedvét lelte bennem” (Zsolt.17,19-20).

Bev.: Itt az Isten szándékát akarná nyomozni az ember... Miben található?

1. Az Isten képének adományozásában.

2. Az isteni természet közlésében.

Bef.: Mit hoz ez nekem? Boldog, örök életet. –Isten szeretetéből.

4. (Introitus) beszéd: Mi reám nézve az Isten?

Bev.: Induljunk ki az Írás gyönyörű szavaiból: „Uram, én erősségem, menedékem és megszabadítóm; én Istenem, segítségem, kibem reménykedem. Oltalmazóm, megmentő szarvam, ki fölemelsz engem. Szeretlek Uram, én erőm!” (Zsolt. 17,3,2(!)). – A felelet így adható meg:

1. Életbe indító Atyám.

2. Boldogító örök Atyám.

Bef.: A Magát kiosztó Szeretet reám sugározza fényét és melegét.

*

1. (Oratio) beszéd: Isten neve az élet ereje

Bev.: A lét gyökérzete az Isten. Neve: fogalom, de tárgyilag az ember életének éltető forrása. – Hogyan érvényesíti erejét?

1. Az Isten nevének említése – az örök kapcsolatok felvétele.

2. Az örök kapcsolat pedig a kegyelmi erők átvétele.

Bef.: Ezt keressük és ebből éljünk!

*

1. (Graduale) beszéd: Mit tegyek az élet fergetegében?

(Pedagógiai beszéd: ki lehet segítóm?)

„Szorongatásomban az Úrhoz kiáltottam, s ő meghallgatott engem. Uram, szabadítsd meg lelke-
met a gonosz ajaktól és a csalárd nyelvtől” (Zsolt. 119,1-2).

Bev.: A Genezáret-tavának háborgó vihara jut az eszembe, amikor a magam életének lelki viharai sötét fellege kísért. – Mit tanulok a tanítványoktól?

1. Az Úrhoz kiáltok.

Akiknek szemét a természetes élettörvények törvényei ködössé teszik, azok azt hiszik, hogy az Isten **messze** van tőlük. Ezért kétségkednek a bajok idején.

a) „Alszik” az én Teremtőm? Mintha azt sikonganák: hát elfelejthetett engem a Teremtőm? Felelj csak magadnak: örök függvénye vagy a Teremtődnek, és így mindig benned a teremtő Isten. Mi mindig az Istennel élünk. „Krisztus... aki meghalt értünk, hogy akár ébren vagyunk, akár szunnyadunk, vele éljünk” (1Tessz. 5,10). Hát akkor „alhat”-e a Teremtő??

b) A második kétkedő hangja így cseng: hall-e az én Uram? Csendesítsd el ezt is! **Nincs távolság** Isten Urad és te közötted! Isten **mindig** hall. „Eredj vissza s mondd Ezekiasznak, népem fejedelmének: Ezt üzeni az Úr, atyád, Dávid Istene: Meghallgattam könyörgésedet s tekintetbe vettem könnyeidet: íme meggyógyítalak s harmadnapra felmégy az Úr templomába” (4Kir. 20,5). „Ne hallana a fülnek plántálója?” (Zsolt. 93,9).

c) A harmadik kétséges hang ezt kérdi: és segít az én Atyám? Imánk ez: „Mi Atyánk...” (Mt 6,9). És: „Ha Isten velünk, ki ellenünk?” (Róm. 8,31).

2. Mert Tőle segítséget várhatok.

Lelkem örök dala legyen: „Isten, fordítsd figyelmedet segítségemre, Uram, siess megsegítésemre!” (Zsolt. 69,2). De értelmezd a 102. Zsoltárt és látni fogod, hogy rendszerint a természet erein át segít...

a) Magáénak teremtett. „Ki tette és művelte ezt? Az, aki kezdettől fogva előhívta a nemzedékeket, én, az Úr, az első és az utolsó én vagyok” (Iz. 41,4). „Az Úr mindent önmagáért alkotott, így a bűnöst is a balsors napjára” (Péld. 16,4). – Így tehát gondoskodásának tárgya vagyok. „...Ölbe vetik a sorsot, de minden döntése az Úrtól vagyon” (Péld. 16,33). – És válogatás nélkül segít: „Mert Isten nem tart senki személyétől, és nem fél senki rangjától, hisz a kicsinyt is, a nagyot is ő alkotta, s egyaránt viseli gondját mindegyiknek” (Bölcs. 6,8). – Fenségesen zeng erről a Zsoltáros: „Azt mondja az Úrnak: Te vagy az én oltalmazóm, menedékem, Istenem, kibem bizakodom. Mert ő megment engem, a vadászok törétől, a súlyos veszélytől; szárnyával árnyékot borít reád, és tollai alatt menedékre találsz. Hűséges pajzsként vesz körül, nem kell félned az éjszaka rémétől, a nappal repülő nyílától, a sötétben kószáló járványtól, a délben támadó gonosztól” (Zsolt. 90,2-6).

b) Szolgálatára rendelt. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette. És megáldá őket az Isten és mondá: Szaporodjatok, sokasod-

jatok, s töltsétek be a földet, s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és minden állaton, amely mozog a földön. Majd mondá az Isten: Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fájának megfelelő magva, hogy eledelükre legyen, a zöld növényzetet pedig a föld minden állatának, az ég minden madarának s mindannak, mi mozog a földön s miben élő pára vagy, hogy eledelükre legyen” (1Móz. 1,27-30). „Áldjátok az Urat, seregei mind, szolgálói, kik akaratát megteszitek” (Zsolt. 102,21). „Úgy tekintsenek minket, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak megbízottjait” (1Kor. 4,1).

c) Fiának tekint. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk” (Róm. 8,16). Sőt: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

Bef.: És „hű tanítvány” életében végbemegy a Genezáret-tavi csoda. Igaz lesz a Zsoltáros éneke: „Szorongatásomban az Úrhoz kiáltottam, s ő meghallgatott engem. Uram, szabadítsd meg lelkemet a gonosz ajaktól és a csalárd nyelvtől” (Zsolt. 119,1-2).

2. (Graduale) beszéd: A gonosz nyelvek elnémulása

(Erkölcsei beszéd: A megszólás és rágalom)

Bev.: Ember-együttes – Isten családja és így Isten dicséretének szent dalárdája. De csak ezek a hangok csendülnek-e ottan? Sajnos megszólás és rágalom sem idegen! – Mit teszek én, az áldozat?

1. Alázkodással viselem.

Alaphang: nem felel vissza a durva hangra ajkam! „Fogadd el mindazt, mi reád ki van szabva, türd el, szenvedve bár, és viseld békével megaláztatásodat” (Sir. 2,4).

a) Csak türelemmel?... A Mester tanítása követelődzik és akar érvényt. „Állhatatossággal fogjátok megőrizni lelketeket” (Lk 21,19). – Maga példája a kihallgattatásnál!... „Ha tehát Isten nagy türelemmel elviselte a harag edényeit...” (Róm. 9,22)!... Szent tanítása az ellenség szereteténél: „Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmozítóikért)” (Mt 5,44). – De csak ez a módszer? Nem!:

b) Férfias élet-tiltakozással is küzdhetsz a szennyes nyelvek ellen. Emberi méltóságod tiltakozék! – Reád is állhat az Írás: „Gyűlöld valamennyi gonosztevőt, kik hazugságot beszélnek, te mind elveszted őket, utálja az Úr a vérontó s az álnok embert” (Zsolt. 5,7). Jogos védelmet kereshetsz: „...az alvilág méhének mélységéből, az elvetemült nyelvtől és a hazug beszédétől, a gonosz királytól és az álnok nyelvtől” (Sir. 51,7). De durva és igaztalan ellentámadásba ne lendülj! – A leglényegesebb – Isten ítélete: Ő lát és igazán ítél, bírál, jutalmaz: „Enyém a megtorlás, én megfizetek” (Zsid. 10,30).

2. De Isten oltalmát is kiesdem.

Gondolj csak a 108. Zsoltár igen keménynek látszó szövegére: „Isten kit dicsérek, ne maradj csendben, mert a bűnös száj s az álnok száj felnyílt ellenem. Hazug nyelvvel beszélnek felőlem, és gyűlölködő beszédekkel vesznek körül engem; ok nélkül támadnak reám. Ahelyett, hogy szeretnének, rágalmaznak, én pedig imádkozom” (Zsolt. 108,2,4).

a) Hogy hallgasson el a nyelv, talán megkötöd, Uram? „Vajon partra húzhatod-e a Leviantát horggal, és megkötheted-e kötéllel nyelvét?” (Jób 40,20). Mert érzem, hogy gyilkol engem: „...oroszlánkölykök... köztük fekszem szorongva, emberfiak közt: foguk lándzsa és nyilak, nyelvük élesre fent szablya” (Zsolt. 56,5). És tudom, hogy: „A nyelv által jöhet halál is, élet is; ki mit szeret, annak gyümölcsét eszi majd” (Péld. 18,21). – De érzem, hogy boldog leszek, ha reám is áll: „Boldog, ki óva vagy a gonosz nyelvvel szemben, ki nem volt kitéve dühének, ki nem vonszolta annak igáját, és nem hordozta bilincseit” (Sir. 28,23).

b) És csendesedjék a rágalom hullám. Legalábbis úgy, hogy a Te áldásod legyen rajtam: „Átkozzanak ők, de te áldj meg engem, jussanak szégyenbe, kik felkelnek ellenem, s örvendezzék szolgád; öltözzenek gyalázatba, kik bántanak engem, és palástként takarja őket a szégyen. Hangos szóval hálát adok az Úrnak, és áldom őt sokak előtt, mert jobbjára áll a szegénynek, hogy megmentsen üldözőim-től” (Zsolt. 108,28-31).

Bef.: De higgy abban, hogy ilyen módon védett marad becsületed, és elnémul a rágalmozkodó hangja. – A szeretet győz!

3. (Graduale) beszéd: Az ember reménysége

„Uram, én Istenem, benned remélek! Ments meg minden üldözömtől és szabadíts meg engem” (Zsolt. 7,2).

Bev.: Miben reménykedik az ember?... Abban, hogy felette uralkodik a szerető Isten.

1. Ennek tárgyi tartalma: Atya az ég Ura.

2. Ennek alanyi értéke: fiává fogad az égi Atya.

Bef.: Ez a remény – életető és végnélküli életet ígérő lélekerő.

4. (Graduale) beszéd: Az ember menedéke

„Szorongatásomban az Úrhoz kiáltottam, s ő meghallgatott engem. Uram, szabadítsd meg lelke-
met a gonosz ajaktól és a csalárd nyelvtől” (Zsolt. 119,1-2).

Bev.: Magamban gyarló vagyok, az erős Istenre támaszkodom. – De miben érzem ezt a segítők
erőt?

1. Az életnehézségek elbírálásában.

2. A helyes életútra vezetés sugallataiban.

3. A kegyelmi erők természetfeletti lendítésében.

Bef.: A végső igazság ez: mindig velem a szerető Atya.

*

1. (Offertorium) beszéd: Az Úrnak arca

(Dogmatikus beszéd: Milyen az Isten?)

„Szabadíts meg ezúttal is, Uram, ments meg engem irgalmadban” (Zsolt. 6,5).

Bev.: Az arc és a szem a „lélek tükre” – ez a közmondás jut eszembe, amikor a mai felajánlás imá-
ját mondom. Az égi Atyám arcvonásait keresem, hogy ebből belső **lényegének** jegyeit lássam. Köny-
nyebb a Mester arcát nézmem és belőle olvasnom.

1. Az Isten arca – jóságos.

Csak **tetteit** nézem és ebből lélektartalmát észlelem.

a) Ez – a lényege. Miért? Mert **szeretet** minden művének gyökere. Ezért imádkozik a Zsoltáros:
„Neked szól szívem, téged keres tekintetem: a te arcodat keresem, Uram!” (Zsolt. 26,8). –
Teremtésben... Megváltásban... Megszentelésben... Van benne erő. Ez a teremtés és megnevelés.
„Megmozdul, mint a víz, a helyeknek lába, mint a viasz, megolvad előtted a szikla” (Judit 16,18). De
ez is a **Szeretet** sugárzása és vetítése.

b) Ez az – én boldogságom. Röviden: az Ő szeretetének büvökörében élhetek. Előtted jár: ez igaz-
ság. „Akkor majd felvirrad, mint a hajnal, világosságod, és gyógyulásod gyorsan bekövetkezik; színed
előtt halad majd igazságosságod, és az Úr dicsősége gyűjt egybe téged” (Iz. 58,8). Így **tetteimet** ju-
talmazod. Bár tudom, hogy a bűnöket bünteted, de tudom, hogy kegyelemmel áldott életem irgalmat
talál Nálad. Így ítélek: „Ki állhat meg haragos színe előtt, ki állhat helyt haragjának tüze előtt? Bosszúja
kiárad, mint a tűz, s a kősziklák megolvadnak előtte” (Náhum 1,6). És így jutalmaz: „Most még csak
tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd
úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

2. Az Isten arca – szeretetet szóróan kegyelmes.

Mindig velem van, és nem is tudnék szabadulni Tőle. „Hová mehetnék lelked elől? Hová mene-
külhetnék színed elől?” (Zsolt. 136,7).

a) Mindent látva mindent számításba vesz. Ez azt a **negatív** örömet adja, hogy nem vet el az Úr:
„Színed elől el ne vess engem, szent lelkedet meg ne vond tőlem” (Zsolt. 50,13).

b) Mindent így reám is vonatkoztatva – irgalmas és kegyelmes. Imám is így szól: „Isten, állíts
minket helyre, ragyogtasd fel arcodat, hogy megszabaduljunk” (Zsolt. 79,4). Jól tudom: „Igazság és
jog királyi széked alapja, irgalom és hűség vonulnak előtted” (Zsolt. 88,15). Ezért boldog a lelkem,
mert a „tékozló fiút” váró atya vonása jelentkezik örök arculatán.

Bef.: Így az Isten arca olyan, hogy életemnek emelését és erejét sugározza.

2. (Offertorium) beszéd: Milyen az Isten felé forduló ember arca?

(Erkölcsei beszéd: Az Istent néző ember)

Bev.: De az emberarc is vizsgálat tárgya lehet! Milyen vonásokat árul el az, aki **jóságos Atyának** látja az ég Urát?

1. Bizakodó reménykedést mutató.

Nagyon fontos, hogy **ez** az arcvonás **csakis** az Istent Atyának látó ember arcán jelentkezik. – Mi a reményének tárgya?

a) Ami jön... „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1).

b) Ami **biztosan** érkezik: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51)

2. És szerető irgalmasságot váró.

Itt azokra gondolok, akik **távol esnek** lélekélet tekintetében a Mestertől.

a) Szomorkodva érzik (lelkiismeret szava!), hogy távolkerültek... „...Jobb csonkén bemened az életre, mint két kézzel a pokolba jutnod...” (Mk 9,43). – De elveszhet-e teljesen? Lám, még ezeket is **hívogatja** a Pásztor, és ezek is **hallják** az Ő szavát. „Én vagyok a jó pásztor: ismerem enyéimet, és enyéim ismernek engem, mint ahogy az Atya ismer engem és én ismerem az Atyát. Életemet adom a juhokért... Az én juhaim hallgatnak szavamra, én ismerem őket, s ők követnek engem” (Jn 10,14-15 és 27).

b) Örömmel veszik azt a hangot, amely nekik is életet ígér: „Menjete csak és tanuljátok meg mit tesz az: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket” (Mt 9,13). „Hazatérve összehívja barátait és szomszédait és azt mondja nekik: Örüljetek velem, megtaláltam elveszett juhomat. Mondom nektek: Éppen így jobban örülnek a mennyben egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaznak, akinek nincs szüksége megtérésre” (Lk 15,6-7). Miért? Mert az Isten szeretete még őket is hívja, fogadja és boldogítja. „Igaz beszéd ez és teljes hitelt érdemel: Krisztus Jézus azért jött a világra, hogy a bűnösöket üdvözítse, s ezek közt én vagyok az első” (1Tim. 1,15).

Bef.: Az emberarc tehát bizakodó és öröme húzódo. Még akkor is, ha késői követője lettem az isteni hívó szónak! Így is: hazavitt a Mester!

3. (Offertorium) beszéd: Felénk fordul az Isten

„Szabadíts meg ezúttal is, Uram, ments meg engem irgalmadban” (Zsolt. 6,5).

Bev.: Hogyan észlelhető Istennek felém fordulása?

1. Ősi gravitáció érvényesítésében.

2. A Benne való kielégültség örömeiben.

Bef.: Ilyen Erő – végül is csak az Istenatya felém fordulásából áramlik.

4. (Offertorium) beszéd: Kegyesen segít az Isten

Bev.: A személyes Szeretet lényegéhez tartozik a személyes segítség is. – Miben áll ez?

1. Segít a helyes életút megtalálásában.

Így: fényvető.

2. Segít a helyes életút járásában.

Így: „örök Útitárs”.

Bef.: Végül is ez a döntő: a személyes Szeretet hazasegíti a szeretett emberbárányt.

*

1. (Secreta) beszéd: Isten nevének dicsőítése

Bev.: Ami erő és erőforrás, az az ember számára dicsérendő életérték. – Hogyan dicsérje az ember Isten nevét?

1. Legyen dicsérő – az ajka.

2. De mindenekfelett legyen dicsérő – az élete.

Bef.: Isten az erőnk, Isten a dicsőítő ajkunk és életünk Magasztaltja.

*

1. (Communio) beszéd: Az Úr jóságának dicséretét zengem

„Én azonban bízom a te irgalmadban; szívem ujjong, mert megszabadítasz. Éneklek az Úrnak, ki jót tesz velem, s a fölséges Úr nevét zsoltárral dicsérem” (Zsolt. 12,6).

Bev.: Lelkemet örömmel telíti az ég jóságának élvezése. Veszem az ég ezernyi adományát és zengem érte lelkem háladalát és dicséretét. Mert mit látok a nagy világ széles területén?

1. Jó hozzám – a leereszkedő Adakozó.

Itt az Isten a tevékenykedő, és az ember a hálás, vagy hálátlan befogadó.

a) Fület ad a föld – a testnek. De ez is Isten kincse, mert Ő bontja tavaszba a föld ugarát. „Majd mondá: Hajtson a föld füvet, mely zöldül és magot hoz, és gyümölcsöző fát, mely gyümölcsöt hoz faja szerint, belsejében maggal, a földön” (1Móz. 1,11).

b) Teret ad a világ – a léleknek. De ez az értelem, az akarat kiszélesedésének lehetősége. Minden **igazi újat** rejtő probléma és ezért felé fordul az értelem. Minden **jóságot** záró, és ezért fordul felé az akarat.

c) Teret ad az Isten – az örök élet után áhítozó szellemnek. Ez már a legmagasabb életlehetőség területe!

2. Felemelkedve egekbe tör – a hálát mondó.

Itt az ember a tevékenykedő, és az Úr az elfogadó.

a) A vett jókért. Várja is ezt az Úr! „Nem tízen tisztultak meg? Hol a többi kilenc? Nem akadt más, aki visszajött volna, hogy hálát adjon Istennek, csak ez az idegen?” (Lk 17,17-18). Ezért legyen jelszavunk: „tántoríthatatlanul megmaradt az istenfélelemben, és élte minden napján hálálkodott az Úrnak” (Tób. 2,14). És ez legyen életünk: „Hála legyen Istennek kimondhatatlan ajándékáért” (2Kor. 9,15).

b) A veendők előkészítéséért. „Téged is kérlek, igaz munkatársam, légy segítségükre azoknak, akik velem együtt fáradtak az evangélium hirdetésében...” (Fil. 4,3). „Adjatok hálát mindenért, mert Isten ezt kívánja mindnyájatoktól Krisztus Jézusban” (1Tessz. 5,18).

c) Az állandó jóság vételéért. „De Istennek hála! Ő segít minket győzelemre Urunk Jézus Krisztus által” (1Kor. 15,57). „De hála legyen Istennek! Ő Krisztus (Jézusban) mindenkor győzelemre segít minket és ismeretének illatát mindenütt elterjeszti általunk” (2Kor. 2,14).

Bef.: Az Úr jóságát érzem, az Ő szeretetét hálásan dicsérem. Dalom ez legyen: „Hálát adunk Neked mindenható Úristen, aki vagy, aki voltál (és aki eljössz), mert átvetted a főhatalmat és uralkodol” (Jel. 11,17).

2. (Communio) beszéd: Az Úr fenségét zsoltárral dicsérem

(Erkölcsei beszéd: Az igazi Isten dicséres)

Bev.: Csak reám vonatkoztatásban észlelt isteni jóság dalosa vagyok? Többet lát a szemem... Többet észlel a lelkem... Ezért az Úr fenségét is szentül dicsérem. – Milyen éneket zeng ezért az ajkam?

1. Isten fenségét Zsoltár dicséri. A dal azonban csak hanghullám egyveleg. A lényeg: a **zengő lélek** belső érzéshulláma.

a) Ez kapcsolódik égi karokkal... Itt az égi karok szerepe az első. Angyalok dicsérete... „Dicsérjétek az Urat az egekben, dicsérjétek őt a magasságban! Dicsérjétek őt, angyalai mind, dicsérjétek őt, seregei mind!” (Zsolt. 148,1-2).

b) Ezt juttatjuk kifejezésre földi ajkakkal... Itt a néma föld is Istent dicsérő. „Hisz irgalmad jobb, mint az élet, ajkam hadd dicsérjen téged” (Zsolt. 62,4). Ehhez kapcsolódik a föld: „Dicsérjétek őt, nap és hold, dicsérjétek őt mind, ragyogó csillagok” (Zsolt. 148,3). Végül az emberek serege: „Föld királyai és mind a népek, fejedelmek és mind, bírái a földnek, ifjak és szüzek, vének és gyermekek: dicsérjék az Úr nevét, mert csak az ő neve magasztos” (Zsolt. 148,11-13). Mert az élő, a szellemi ember az igazi dicséretet zengő: „Dicsérjétek az Urat mind, ti nemzetek, dicsérjétek őt valamennyien, né-

pek” (Zsolt. 116,1).

c) De ezt visszük Isten elé – **tevékeny élettel**. A hang mellett az **élet dala** az igazi dicsérő!

2. Isten kegyelmét az Úr szeretete kiömlészi.

Az ember szava – eget érő és Istent indító. Imánk és áhítozásunk ez: „De tekints szolgád imájára s könyörgéseire, Uram, Istenem: hallgass e dicséretre s imádságra, mellyel szolgád ma előtted imádkozik” (3 Kir.8,28). – De ez valóság is lesz!

a) Mert állandó – az ima-kapcsolat. Az Úr angyalai Istenhez juttatják. „Amikor te könnyek között imádkoztál, és eltemetted a halottakat, sőt még étkezésedet is félbeszakítottad, és napközben ott rejtetted a holttesteket házádban, éjnek idején pedig eltemetted őket, én az Úr elé vittem imádságodat” (Tób. 12,12). – De maga is emelkedjék az Úrhoz. „Szálljon illatáldozatként színed elé imádságom, és kezem felemelése legyen olyan, mint az esti áldozat” (Zsolt. 140,2). – Sőt minden kegyelmi vételt is ígér az Úr: „Bármit kértek bizalommal imádságtokban, megkapjátok” (Mt 21,22).

b) Így állandó a személyi érintkezés. Mi ez? Elmélkedés... ember részéről: „Az igaz szíve megfontolja a feleletet” (Péld. 15,28). – Kegyelemárasztás... Isten részéről: „Alázkodjatok meg az Úr előtt, ő majd fölmagasztal titeket” (Jak.4,10). „... a Fiú is életre kelt, akit akar” (Jn 5,21). – De idekapcsolható még a misztikus találkozás... Isten és ember kölcsönös egységéből. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Az Isten fensége – ember Zsoltáros dalának örök hódolás tárgya.

3. (Communio) beszéd: Adományokat ad az Isten

„Én azonban bízom a te irgalmadban; szívem ujjong, mert megszabadítasz. Éneklek az Úrnak, ki jót tesz velem, s a fölséges Úr nevét zsoltárral dicsérem” (Zsolt. 12,6).

Bev.: Az örök bőkezű az ég Ura. – Miben jelentkeznek ezek?

1. A természetes életkincsek szórásában.

2. A természetfeletti adományok kiosztásában.

Bef.: Gazdagon ajándékozottjai vagyunk az Istennek.

4. (Communio) beszéd: Hálát zeng érte az ember

Bev.: A daloló madár nem tudja, hogy miért dicséri az ég Urát... És az ember?

1. Lelke súgja, hogy minden az Úrtól.

2. Háláját zengi, hogy – minden az Úrért.

Bef.: Isten „madárnépe” a tudatosan hálát zengő emberek nemes serege.

*

1. (Postcommunio) beszéd: Isten nevének gyakori szolgálata

Bev.: Hogyan dicsőítjük gyakorlatban az Isten nevét?

1. Reggeli ébredésünk első zsengejével.

2. A napi munkánk közben való Hozzá emelkedésben.

3. A pihenésre térés utolsó lélekrezgésében.

Bef.: Neveljük erre magunkat és családunkat! Így dicsérjük az Istent!

B/ rész – b/ csoportja: az Evangélium szövegére épített beszédek

A mai vasárnap Evangéliuma így szól: Egy ember nagy lakomát rendezett. Sokakat meghívott. Mikor eljött a lakoma ideje, elküldte szolgáját és azt üzent a meghívottaknak: Jöjjetek, (minden) el van már készítve. De azok sorra mentegetőzni kezdtek. Az első azt üzent: Földet vettem, el kell mennem, hogy megnézzem. Kérlek, ments ki. Egy másik azt mondta: Öt iga ökröt vettem, ki kell próbálnom. Kérlek, ments ki. Ismét másik: Most nősültem, nem mehetek. A szolga hazatért s jelentette mindezt urának. Erre a házigazda haragjában meghagyta szolgájának: Menj ki azonnal a város tereire

és utcáira, és hozd be ide a koldusokat, bénákat, vakokat és sántákat. A szolga jelentette: Uram, parancsod teljesült, de még mindig van hely. Az úr akkor ráparancsolt a szolgára: Menj ki az országútra és a sövények mentére, kényszeríts be mindenkit, hogy megteljen a házam. Mondom nektek: senki sem izleli meg lakomámat azok közül, akik hivatalosak voltak” (Lk 14,16-24).

Röviden: a „**választottak**”, a „**hivatalosak**” és az „**útszél népéről**” beszél. – Kitűnő terület ez a **predestináció** kérdésének megvilágítására. (Préd. 3. fejezet!)... Továbbá a **vendéglátó mindent látó szeme és ítélete** kérdéseinek fejtegetésére; végül a „**házonkívüliek**” **lélekértékének kiemelésére**. – Majd még felcsendíthető az a költőien fogható gondolat is: az **Úr háza kapui kétszárnyra tárulók**, továbbá, hogy az „**útszél népe**” befogadása után is – **még mindig van lakóhely...** – Mintha ez a **teljesen messzejáróknak** szólna, és így az emberi lélek optimizmusának adhatunk bőséges területet. – Itt sem idegenkedünk attól, hogy **gondolatsoportokba** – néhányat beszédláncszerűen – kapcsoljuk össze a tételeket, hogy a szónoknak módot kínáljunk egy-egy tétel részletesebb kidolgozására. – Lássuk most ezeket egymás után és egyenként, külön-külön.

Különálló beszédek

a) alcsoport: A predestináció

A dogmatika egyik legnehezebb problémája.

1. beszéd: Az Isten teremtési életterve

(Az isteni előrerendelés)

Bev.: „Isten, kit az emberi elme föl nem foghat...” (Berzsenyi D.) – zengi a költő, amikor egekbe száll a lelke. – Az emberi elme nem éri el értelmét, de a kinyilatkoztatás szava belső valóságában is értelmezheti. Meg is teszi és azt hirdeti nekünk: „Mindaz, aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,7-8). Így tehát arra a jegyre utal, amely az Isten lényegét, mégpedig **belső lényegét a szeretetben** fogja egybe. Mintha azt mondaná: Belőle áramló tevékenység öslendítője a Szeretet. – De ha ez így van, akkor kérdezhetjük: hát az előrerendelő elhatározásé micsoda?

1. Az első felelet ez: Szeretet az isteni elhatározás alapja.

Bármilyen titokzatos világ is az isteni előrerendelés, mégis **ősi igazság**, mert az **Isten terve** és **rendelkezései** a természetének gyökéretéből fakadnak. Mindent a Szeretet diktál és mindent a Szeretet éltet.

a) Az „örök Bölcsesség”-ről tudjuk, hogy Isten **belső elhatározásának** gyökere. Ezért olvassuk az Írásból: „Mindent úgy alkotott, hogy helyes legyen a maga idejében; a jövőt is beléjük helyezte; csak-hogy az ember nem tudja kifürkészni Isten művét, melyet teszen kezdettől fogva mindvégig” (Préd. 3,11). – Majd ez a szöveg is mutatja az előrerendelés bölcsességét: „Pál, Krisztus Jézus szolgája, a meghívott apostol, akit Isten evangéliumának hirdetésére választott ki, melyet a szent iratokban próféta által előre hirdetett Fiáról” (Róm. 1,1). Ezek pedig azt jelentik, hogy az örök Jóság létesít, irányít, megszentel bennünket...

b) Az „örök Bölcsesség”-ről azt is tudjuk, hogy az **emberi életről** is határoz. Ebben az előrerendelő határozóban van **külön kiemelten** előrerendelt, mint a Szent Szűz szeplőtelenége, a zsidó nép választottsága, szentek emelkedettsége. Ezeknek előrerendelése olyan egyetemesen irányító kegyelem, amelyet szabadon használ az „üdvét munkáló” ember. – De **egyetemes** az előrerendelt hivatás. Ezért olvassuk ezt a szöveget: „Akiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlókká váljanak Fia képmásához” (Róm. 8,29). Tehát minden emberről határoz. Ezt azonban úgy kell érteni, hogy mindenkinek külön **egyéni elhivatottságot** ad. Milyen legyen?... Mivé fejlődjék?... Hogyan bontakozzék?... Hová törjön?... Itt azután általános a célbatörés, de lehetséges a célvesztés is. Miért? Mert Isten az embernek értelmet és **szabad akaratot** adott, de a bűn miatt az értelem elhomályosult és az akarat rosszraajló lett (Katekizmus tanítása). – De van olyan kegyelem is, amely a hová jutás kérdését irányítja. Erről olvassuk: „Akiket pedig előre elrendelt, azokat meg is hívta, akiket meghívott, azokat megigazultakká is tette, akiket pedig megigazultakká tett, azokat meg is dicsőítette” (Róm. 8,30). Ez pedig a végső boldogság kérdése. – Az igazság ez: szeretetből rendelkezik az Isten. Az üdvösségre szükséges kegyelmet **mindenki** veszi: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). De az **egyéni** elhivatottság kegyelme külön égi ajándék.

2. Ha tehát minden isteni döntés alapja a Szeretet, akkor a második felelet:

Szeretet az Isten teremtő működésének is végső akkordja.

Bár a „nagyvilág” is a Jóság, Szépség és Szeretet produktuma, mégis itt elsősorban az **emberről** van szó. Az „élettelen természet” ugyanis tudattalan hordozója a Szeretetnek. Az „angyal-világ” tudatos sugárzója a viszontszeretnek, de az „ember-világ” olyan „képe az Istennek”, aki **saját erejének megfeszülésével** alakítja az Isten gondolta életarcot.

a) Már a megindulástól kezdve – **Isten képe** az ember. Ezt tanítja az ember teremtésének története. Olvassuk csak az Írás szavát: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette...” (1Móz. 1,27). – Ez az emberiség egyetemes ajándéka.

b) De a kialakulás sodrában – bünt és megváltást is belekapcsolva – **Isten fia** az ember. Ezt tanítja a Mester Evangéliuma mondván: „Így lesztek fiaai mennyei Atyátoknak” (Mt 5,45), akkor, ha a kapott kegyelemmel **él** az ember. Így pedig a „heterosoteria”: „**autosoteria**” (Isten a Megváltó, és az ember a megváltás kegyelmével élő). Szabad lény az ember és így szabadon élhet az „istenfiúság” kegyelmével! – Már a földön is boldogul az „Isten fia”, de a végnélküli életben célt ér az „isteni ember”, amelyről ígéretet tesz a Mester: „Rövid idő még, és a világ nem lát engem többé. De ti láttok engem, mert én élek és ti is élni fogtok. Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok és ti énbennem és én tibennetek” (Jn 14,19-20). – Íme, ez az isteni életterv, amely a teremtés égi és földi művében érvényesül.

Bef.: Végezetül azzal a kérdéssel fogjuk egybe a mondottakat: Ki tehát az indító? A felelet ez léssen: mindennek végső Indítója az Isten. Ámde az isteni ajándékokkal induló értelmes teremtményt arra indítja az Isten, hogy a földön élve és dolgozva Hozzá térjen az ember. – Ez pedig olyan tény, amely úgy talál örök és boldogító magyarázatot, ha odahajolva az égi Teremtő felé, örömmel vesszük tudomásul: az örök Szeretet küldött, segítve vezet és hazavár égi otthonába.

2. beszéd: Ember életében mit jelent az isteni előrerendelés?

(Dogmatikus beszéd: Az isteni előrerendelés és az ember)

Bev.: Isten élettervében olyan valaki az ember, aki **szabad akarattal** lehet isteni ember. – De ebből **nem** az következik, hogy ide is jut minden ember. „Valaki megkérdezte tőle: „Uram, kevesen vannak, akik üdvözülnek?” Ő így felelt: „Igyekeztek bejutni a szűk kapun, mert mondom nektek, sokan akarnak majd bemenni, de nem tudnak” (Lk 13,23-24). – De miben áll ez a nagy és szent elgondolása a végtelen Istennek?

1. Szabadnak teremtette a föld urát...

a) Isten egyik kiválóságát adta neki... Ezt tanítja – az Úr elsőnek szóló parancsolata: „És parancsolá néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,16-17).

b) Hogy ezzel szolgáljon Neki. „... s eszel és jóllakol...” (5Móz. 6,12). „Szolgáljatok az Úrnak rettegve, ujjongjatok előtte remegve” (Zsolt. 2,11).

c) És így üdvözüljön Benne. – A földiekről ezt mondja: „Ne szerezzetek se arany, se ezüst, se réz pénzt övetekbe” (Mt 10,9). Az élet célbafutásáról pedig így ad jelzést: „S mindaz, aki elhagyja értem otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, százannyit kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29).

2. Szabad élete szerint ítéli. Az élet **mikéntje** tehát az ember kezében is pihen. – Nem a kiválasztottság kérdésében, hanem az akarati döntés erejében.

a) Maga dönt tehát vége felett... Ez azt jelenti, hogy örök életéhez is hozzájárulhat az ember. A szerepe ez: Isten akar és segít, ember akarhat és üdvözülhet. – Döntő a kegyelem, de ez egyetemes isteni ajándék.

b) Bár **előrelátja** a végét a Végtelen... Ez tehát – **előrelátás** és nem **előrerendelés**. – Mit lát az Isten? Amivé teszed magadat! És miért nem ad többet?? Ha előre látja a kevés gyarlóságát?... Mert a kevesebb **is elégséges!**

„Mindenki annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). De különben sincs Istenben **olyan előrelátás**, amely **után** változtatja **visszafelé** az adott kegyelmeket! A lényeg ez: **a mindent előrelátó Atya minden jó lehetőségének – előre adakozója!**

Bef.: A „szabad ember” – Isten szabad fia!

3. beszéd: Van-e előrerendelés – a kárhozatra?

(Dogmatikus beszéd: Az örök kárhozat és az Isten)

Bev.: Életünk legmélyéről zúg fel a kérdés: hová ível az emberi élet a végső célbafutásban? Az „előrerendelésben” benne él az a tény, hogy a Végtelen maga szabja meg a véges lénynek, az embernek is végső célbafutását. – Mit várhat a bizonytalankodó ember? A feleletet két isteni tanításból vonhatja le az ember. Mi ez?

1. Jóság áradás az Isten.

Az első tehát: Isten lényegének kinyilatkoztatása.

a) A **Jóság** – jóságot **sugároz**. Ennek **negatívuma**: „Hiszen Isten nem alkotta a halált és nem leli örömét az élők vesztén” (Bölcs. 1,13). „Életemre mondom, én, az Úr Isten, nem akarom én az istentelennek halálát, hanem azt, hogy az istentelen megtérjen útjáról és éljen” (Ez. 33,11). Ezért nincs „reprobatio negativa”.

b) A **Jóság** jóságot **fakaszt**. A tűz lobbant... A kegyelem lendít... A megszentelő kegyelem újjászül. „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – Isten pedig mindenkinek ad! Honnét tudod? Jézus tanítja: „De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,14). Szt. Pál apostol ihletetten tovább hirdeti: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

2. De jóságának végérvényt is szerző az Isten.

Mi valójában a kárhozat? „Olyan elvetés, amelyben van isteni előrelátás és akarás” (Schütz A.). Olvasandó: Róm. 8,20-30. – Így hogyan értelmezendő az Isten tette?

a) Mindent ad. Ő tehát – az Adakozó. Ő tehát – a jót Akaró. Ő tehát – a jóra Segítő.

b) De azután mindent vár is. – Jó tette – jóság legyen a válasz. El ne felejtse: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12). – A szabad emberben – szabadon választott legyen az élet. Életelvedet ez szabályozza: „...szabad emberként, de nem úgy, mint akik a szabadságot a gonoszság takarójának használják, hanem mint Isten szolgálói” (1Pét. 2,16).

c) De végérvényben ítél. Van-e célt tévesztő? – „Aznap még szadduceusok is jöttek hozzá, akik tagadták a föltámadást” (Mt 22,24)... „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam” (2Tim. 4,7)...

Bef.: **Nincs előrerendelés** a kárhozatra, de **van előrelátása** a kárhozatnak. – De ki az okozó? Nem a minden kegyelmet adó, de előrelátó Isten, hanem a kegyelemmel szembemenő **szabadon döntő ember**.

4. beszéd: Van előrerendelés – az örök életre

(Dogmatikus beszéd: Az üdvözülésre való előrerendelés)

Bev.: Változhat-e az Isten? Változhat-e „előrerendelése”? – Isten változhatatlan, és előrerendelése sodróan döntő. „Az én juhaim hallgatnak szavamra, én ismerem őket, s ők követnek engem. Én örök életet adok nekik: Nem vesznek el soha és senki sem ragadja el őket a kezemből. Atyám, aki nekem adta őket, hatalmasabb mindenkinél: senki sem ragadhatja el őket Atyám kezéből. Én és az Atya egy vagyunk” (Jn 10,27-30). – Mi az örök életre rendelés gyökérzete?

1. Az isteni Jóság lehet túláradó.

Indít, vezet és célbasegít az Isten. De lehet kegyelme –túláradó.

a) Minden próba nélkül Magához ragadó... „Az igaz azonban, haljon meg bár idő előtt, nyugalomban leszen... Elragadta, hogy a gonoszság meg ne rontsa elméjét, s az álnokság meg ne tévessze lelkét” (Bölcs. 4,7 és 11). „Nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál” „Tudjuk, hogy az Istent szeretőknek minden javukra szolgál, azoknak, akiket rendelése értelmében (szentségre) hívott. Akiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlókká váljanak Fia képmásához. Így lesz elsősülött sok testvér között. Akiket pedig előre elrendelt, azokat meg is hívta, akiket meghívott, azokat megigazultakká is tette, akiket pedig megigazultakká tett, azokat meg is dicsőítette” (Róm. 8,28-30).

b) Az örök otthon lakójává meghívó. Ez – egyetemesen érvényesülő. „Más juhaim is vannak amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16). Végtelen jósága teheti és kiáradó szeretete így teremtheti. – Nem bánt-

hatja az embert, hogy egyiknek **mindent**, a másinak **a minden szabad lehetőségét adta...** Ki ismeri az isteni Bölcsesség mélységét és ki mérhetné le **ennek** az isteni rendelkezésnek szeretetnagyságát?

2. Az isteni Jóság tényleg így is tevékenykedő.

Ebben a „megragadásban” és „elrendelt meghívásban” mi a döntő?

a. Isten a Jóság. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

b. A Jóság végső kiáradása is lehet a **biztos** boldogítás. „Az Úr ismeri övéit!” (2Tim. 2,19). – „...csodálkozni fognak a föld lakói, akiknek neve nem áll a világ teremtése óta az élet könyvében” (Jel. 17,8)...

Bef.: A teremtési skála magasabb, és boldogító foka az isteni Szeretet kiáradásának egyik jelensége.

5. beszéd: Mi az üdvözülés gyökérzete?

(Dogmatikus beszéd: Az isteni kegyelem)

Bev.: A kiválasztás és előrerendelés területén mindig ott zsong a kérdés: mi lesz az emberek örök céljával, az üdvözüléssel? Mi ennek az igazi és Isten tervezte gondolat gyökérzete?

1. Az Isten kegyelmének égi ajándéka.

Ez a legősibb gyökérzet. „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). Enélkül nincs üdvösség. Miért? Mert „isteni természetben való részese-dés” nélkül nem lehetünk „Isten házanépévé”. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ajándékait, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). – Miben áll ez az adomány?

a) A természetes lélekincsek adományozása a Szeretet felénk fordulása. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) A természetfeletti kincset is szórja az Isten. Ez a kegyelem néven általánosítható... De részleteiben? Megváltó ígérés: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). Megváltó küldés: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). Isten emberré levése: „Az Ige testté lett, és köztünk lakott” (Jn 1,14). Istennel való titokzatos egyesülés: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

2. **Az ember lelkének istenivé alakítása.** Az első pont **tárgyi** adományok felsorolása. De az emberi lélek nem felhalmozott kincsét tároló múzeum, hanem **kibontakozó élet**.

a) Ezt végzi **belső munkával – az Isten**. A kegyelemről, mint fuvallatról szól az Isten Írása: „A szél ott fúj, ahol akar” (Jn 3,8). A kegyelemről, mint **éltető erő** is szól az Egyház élő tanítása. Ennek alapja pedig ez az isteni igé: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

b) Ezt szolgálja **belső és külső cselekedettel az ember**. Ez a tapasztalati tény. (Kempis...)... „Úgy élj, mintha az előrerendelték között lennél”. Nézd csak az „isteni emberek” életét: ezek a földön járó **szentek**. Szeretetet hordoznak, szeretetet szórnak és életet fakasztanak!

Bef.: És tudnának-e „ezek” másképpen élni?... Henye és emberi kérdés! Akit megragad az Isten, azt állandó lendülettel sodorja a kegyelem!

6. beszéd: Istentől – Istenhez!

(Dogmatikus beszéd: Ki az üdvösség alapja?)

Bev.: Az „előrerendelés” nehéz kérdéseinek ködét az az ember oszlatgatja, akit eltölt az a nagy hit: Istentől jöttünk és Istenhez megyünk! A létünk tehát gyökérzetben és végkifejlődésben Istenen épül. – Hogyan állunk tehát ebben a kérdésben?

1. Az elgondoló és teremtő – az Isten.

Mi is az Isten teremtő tervében vagyunk!

a) Rólunk örök gondolatot alkot az Isten. Sokan nem értik. „Látják ugyanis a bölcsnek végét, de nem értik, mit rendelt felőle Isten, és miért helyezte őt az Úr biztonságba” (Bölcs.4,17). „Mert melyik ember tudhatja Isten akaratát, és ki tudná elgondolni, mit kíván Isten?” (Bölcs.9,13). –Képének gondolt és arra irányít. „Akiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlókká váljanak

Fia képmásához” (Róm.8,29).

b) Bennünket örök célt és célratörést adva teremtett az Isten. A Zsoltárossal könyörgünk: „Megvallottam előtted bűnömet, gonoszságomat el nem rejtettem. Elhatároztam: Megvallom magam ellen hűtlenségemet az Úrnak, és te vétkem gonoszságát megbocsátottad” (Zsolt. 31,5). – Gondoljunk csak a Mester szavára: „Ami testből születik, az test, de ami lélekből születik, az lélek” (Jn 3,6). „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). De gondoljunk a „búcsúzó Mester” ígéretére is: „Én veletek vagyok minden nap a világ végéig” (Mt 28,20).

2. Az állandó kegyelemmel megszentelő Isten!

Ez az isteni elgondolás és teremtő Szeretet örök kísérője emberi életünknek.

a) Vele élünk. A kapcsolat lényege: a szeretet. Bűnöket eltünteti. „A gyűlölség civódást szít, a szeretet pedig minden hibát beföd” (Péld. 10,12). „Megjelent nekem a távolban az Úr: örök szeretettel szeretlek téged. Azért könyörületességemben magamhoz vontalak téged” (Jer. 31,3). „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – Parancsai nyomán járunk: „Szeretetünk Isten iránt abban mutatkozik, hogy megtartjuk parancsait” (1Jn. 5,3).

b) Hozzá megyünk. Már csak azért is, mert fényt keresünk. „Mert az alamizna megszabadít minden bűntől és a haláltól, és nem engedi, hogy a lélek a sötétség honába kerüljön” (Tób. 4,11). És az igazi lelkekről áll az Írás szava: „Ők a megváltottak az emberek közül, zsengei Istennek és a Bárány-nak” (Jel. 14,4). – És a földi élet után? „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Nagy legyen a bizalmunk! Higgyünk Szt. Péternek: „Alázkodjatok csak meg Isten súlyos keze alatt, hogy annakidején fölmagasztaljon titeket” (1Pét. 5,6).

Bef.: És így éljünk – Istennel és érjünk – Istenhez.

7. beszéd: Mi a vigasztaló „megoldás”?

(Erkölcsi beszéd: Az üdvözülés gyakorlati módjának iránya)

Bev.: Miképpen tud kielégítően elpihenni az isteni előrerendelés titkában az ember?

1. Várva várd az Isten kegyelmét. Ez röviden: keresztény **optimizmus!**

a) Lelked legyen – „Rorate”-t zengő. „Az igazak reménye boldogság” (Péld. 10,28). „Gyámolíts engem ígéreted szerint, hogy éljek, és ne hagyd, hogy reménységemben megszégyenüljek” (Zsolt. 118,116). „A sóvárgással eltelt természet Isten fiainak megnyilvánulását várja” (Róm. 8,19). – Ennél több nem is várható.

b) Lélekszentélyed állandóan Isten előtt kapukat táró. Az Úr ugyanis tárja – adásra az ég kapuit. „Megnyitja neked az Úr gazdag kincsesházát, az eget...” (5Móz. 28,12). József így tárta: „Mikor aztán napról napra növekedett az éhség az egész földön, József megnyitá az összes csűröket s árult az egyiptomiaknak, mert azokat is nyomorgatta az éhség” (1Móz. 41,56). Az Úr szava is ez – átvitt értelemben: „Nyiss ki nekem, húgom, galambom, szeplőtelenem! Mert a fejemet harmat lepi” (Én. 5,2). De valóban így is szól az Úr: „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavamat és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és vele étkezem, ő meg velem” (Jel. 3,20). – Ha reánk is áll az Úr buzdítása, akkor mi is nyissunk kaput az Úr kopogtatására. „Mondom nektek: Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Lk 11,9-10). „Hasonlítsatok azokhoz az emberekhez, akik urukat várják vissza a menyegzőről, hogy mihelyt megjelen és zörget, azonnal ajtót nyissanak neki” (Lk 12,36).

2. Áldozatosan dolgozzál az Isten kegyelmével.

Ez pedig – az **állandó tevékenység**. – Nemcsak várakozás, hanem tevékenykedés.

a) Minden kegyelmet életté tenni. – Elég-e a kegyelmet birtokolni? „Mít használ, testvéreim, ha valaki azt mondja, hogy van hite, cselekedetei azonban nincsenek?” (Jak. 2,14). Sőt! „Ugyanúgy van a hittel is: ha nincsenek cselekedetei, önmagában holt” (Jak. 2,17). Az igazság ez: „Ebből láthatod, hogy a hit közreműködött ugyan tetteivel, de csak a tettek által vált tökéletessé” (Jak. 2,22). Mégpedig teljessé: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

b) Egész életet szolgálatra állítani! „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10). – Ez azután sokirányú lehet. – Ha szolgálatot teljesítesz, akkor annak

gyümölcsseit eszed: „Ki fügefát gondoz, gyümölcsét is élvezi; ki urának gondját viseli, annak megbecsülés jár érte” (Péld. 27,18). „Most azonban fölszabadultatok a bűn alól és Istennek szolgálói lettetek” (Róm. 6,22). – Sőt szolgálatotok legyen a Mesteréhez hasonló: „...szolgai alakot fölvéve kiüresítette önmagát és hasonló lett az emberekhez” (Fil. 2,7). A pápa igazi címe: „az Úr szolgálóinak szolgálója”.

Bef.: Mi a vigasztaló megoldás? **Tauler** koldusa mondja: „nekem két erős karom van: az egyik az **Isten akaratában való megnyugvás**, a másik az **őszinte szeretet**. Ezzel a karommal erősen átölelném az Istent. Ha kárhozatra akarna taszítani, és nem engednék, hogy lehúzzam Őt magammal, szívesebben volnék a pokolban Istennel, mint a mennyországban Isten nélkül” (A. Stolz).

*

b) alcsoport: A Vendéglátó lelkülete

1. beszéd: Kiket hív a Vendéglátó?

(Erkölcsei, homiletikus beszéd: Kik tartoznak az Úrhoz?)

Bev.: Harsonák harsonázása, dobok pergése – embertestvérek egybehívó kemény jele. Báránynépet tilinkó, művésznépet a múzsák szava hívogatja szent egységbe. – De Istenatyánk szava csendül-e a világban, hogy maga köré gyűjtse házanépét? És ha igen, akkor kiket hívogat?

1. Csak általában szólva – a választottakat?

Érdekesnek látszik a felelet.

a) Ha az Írás szent szövegét nézem, akkor az első rész – **hivatalosakról** szól. – Értelmezhető az Evangélium szövege...

b) A másik rész azonban – a **távollevők** és idegenek befogadását is szorgalmazza. Van ugyan benne büntetés – a hivatalosak felé... De van benne odafordulás – az útszél népe felé.

2. Valójában „engem”, „engem” és minden embertársamat.

De az elvi megállapítás után kérdezhetem: és én hová tartozom?

a) Az egyetemes hívás – **nekem** is szólt... Hányszor éreztem ezt! Keresztelés, szentségi Jézus fogadás, bérmlás... Belső kegyelmi élesek ideje... Ezek mind – hivatások...

b) De **külön** és **külön** „én” is éreztem. – Tudatosan! – Feltűnő különlegességgel! – Egyenes lelki megvillanással. – Különleges hivatás adással!... – Mit tettem? A mai parabola melyik csoportjához csatlakoztam? Mert boldog lehettem – a „hivatottak” névsorában, de ha halogatóvá silányultam, akkor boldogabb lettem volna – az útszélről hazahívottak együttesében!

Bef.: „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8). Az én szavam legyen Sámuel hangja: „Szólj, Uram, mert hallja szolgád” (1Kir. 3,10).

2. beszéd: A saját „házanépét” hívó Úr

(Dogmatikus beszéd: Kihez tartozik az ember?)

Bev.: Az élet fergetegét átélt emberiség kétféle ember alkotta hangra rezonál. A vészjelet adó szírenák – a föld mélyére szorítják, és a tornyok harangcsengése – az Úr házába hívogatja. – De az **élet-hívás teljesítésében** milyen hangokkal hívogat az égi Atya?

1. **Teremtőnk – a hívogató...** Az ember földi beköszöntését mutató **születés** nem csupán „új élet” jelentkezés, hanem égi küldetés.

a) Testünk ugyan a föld pora. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából...” (1Móz. 2,7).

b) De lelkünk az ég lehelete: „(Isten) arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). – Mindez annyit is jelent, hogy ennek a **szent ténynek** hívogató hangja égi Atyánk közélébe és kapcsolatába hívogat.

2. **Megváltónk – a hívogató...**

De a hívogató szó azután a Galileai Mester ajkán is csendül.

a) Szerető és tanító szava – az első dallam. „... mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig” (Ap.Csel. 1,1).

b) Megváltó élete az egybefűző szent lélekközösség. „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1). De ez a „corpus Christi mysticum” csodájáig megy. „Nem tudjátok, hogy testetek

Krisztus tagjai?” (1Kor. 6,15). – Így: a Vendéglátó gazda életközössége létszen az ember és Isten egybetartozandósága. Ez **most** is az, de **később** teljes tudatosan.

3. Megszentelők – a Hívogató.

A Lélek hangja zúg az életen.

a) Lelkemben is... Ez tisztító fergeteg... „Majd pedig szétoszló, tüzes nyelvek lobbantak föl előttük és leereszkedtek mindegyikükre. Valamennyien elteltek Szentlélekkel...” (Ap.Csel. 2,3-4).

b) Egész világ emberiségének életében... Ez a nemesítő emelkedés a **szellemi** élet emelkedése!

Bef.: Végül mi ez? Istenhez tartozandóságunk szent adatsora. Íme a „jogcímsor”, amelyen Hozzá Tartozunk!

3. beszéd: A következőes módszer Ura

(Homilia-szerű, erkölcsi beszéd: A hívás módja)

Bev.: Hogyan tud a diadalra segítés erejével hívni a Mester?

1. A Lélek vágyakozásának ébresztgetésével.

A vágyakozás – a nagy megindulások forrása. – Itt természetes és természetfeletti adományainknak **titkos beszéde** fejtegetendő. Úgy, hogy reá kell mutatni, hogy ezeket **adja** a Mester, és ezek **dinamikája** – a lélek felemelkedését szolgálja.

2. Az égi követek hívogatóásával.

Itt a család, a tanító, a lelkipásztor szava érintendő! De úgy, hogy kicsengjen belőle, hogy ők a Mester nevében közelednek.

3. A szeretet kemény érvényesítésével.

A szeretet valóban – célravezető?...

a) Így lehet: a büntetés is. Aki szeret, az keményen szorít – a jó útra!

b) De ne felejtse: ez **is** jóság kiáradása. A büntető kéz is csókot érdemel, ha megérezem, hogy a **lelkem szolgálatának eszköze** nehezedett reám.

Bef.: Szól az Úr! Beszéde igen sok irányból jövő és különféle módokon csengő: hallgassátok és kövessétek!

*

Ez a beszéd ráépíthető Huysmans: „**Az úton**” című regényének tartalmára. Bűnös életet élő író roncsnak érzi magát... Hívja az Úr... De hogyan? **Gregorián** éneket hall az Úr Egyházában, és ennek **dallama** – életfordulathoz és Istenhez hozza. – **Alkalmazás:** Isten váratlanul hív... Csak figyelj a szavára!

*

4. beszéd: A „hivatalosakat” büntető Úr

(Homilia-szerű, erkölcsi beszéd: A büntetés nevelési jellege)

Bev.: Az Úr hívása égi kegyelem. De a hívást nem követők büntetése – a szabad ember szabad útjára engedése. Olvasd csak: „Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, mint ahogy a tyúk gyűjti szárnya alá csibéit, de te nem akartad” (Mt 23,37). Ezért mondja a felelősséget hirdető Mester: „Jaj neked, Korozain! Jaj neked, Betsaida! Ha Tiruszban és Szidonban történtek volna a csodák, amelyek nálatok történtek, már régen szőrszákban és hamuban tartottak volna bűnbánatot” (Mt 11,21). – De mit jelent ez elvileg és gyakorlatilag?

1. Maradjon kívül a hivatalos.

Valóságos büntető tartalmú ez a tétel: aki nem kopogtat az Úr hívására, az maradjon kívül az Úr menyegzős háza terített asztalától.

a) Ez az isteni hívást el nem fogadónak – **saját maga vállalta** büntetése. Ez egyetemes **elvi** igazság.

b) És reám vonatkoztatva hogyan áll ez a tétel?... Hív – a jó szülő... Hív – a nemes tanító... Hív – a lelkipásztor... Milyen volt az én feleletem?...

2. Telepedjék le az útszélen álló.

Ez a mondat – testi és lelki szegények vigasztaló evangéliuma.

a) Lehet nézni ezt a kérdést **nagyvonalúan**. A „hivatalos nép” és „Ágár sátrakban lakó ivadéka” (zsidók és pogányok!). – És mi a Mester ítélete? „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

b) Lehet nézni ezt a kérdést – **egyéni életre** értelmezve. Milyen vagyok én az Úr listáján?... Ha „hivatalos”, akkor boldogan menjek, ha „útszélén várakozó”, akkor reménnyel reméljek!

Bef.: Az isteni kegyelem mindenkinek adatik. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). De a megosztott talentum is valóság: „Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak csak egye, kinek-kinek ráteremtsége szerint” (Mt 25,15). De az **aranyos értékesítés** az életboldogság biztosítása. „Jól van, te hűséges, derék szolgál!... mivel kevesben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” (Mt 25,21).

5. beszéd: A vendéglátóan szerető Úr

(Pedagógiai beszéd: A büntetés hivatása és módja)

Bev.: A meghívó kártyák – szeretet jelei és barátság bizonyítékai. Természetes, hogy az égi Mester hívása mindig **szeretetből** fakadó.

1. Még büntetésében is – szeretet.

A szeretet kiadását úgy kell értelmezni, hogy az mindig olyan ajándékszórás, amelynek ereje – az élet igazi célja felé lendít.

a) Lehet tehát szeretni: életértékek adományozásával. De ugyancsak: földi életkincsek elvonásával is. Jól jegyezd meg megfigyelve: a sok földi kincs hamarosan elvon az égiek felől...

b) Lehet szeretni: természetfeletti kegyelmek osztásával. Ez a Mester – **állandó** kegye. De az **elvont kegyelem** is jót szolgáló isteni szeretet: a veszteség érzése – a bírándók vágyának forrása!...

2. A büntetésben is jót tesz.

Azt mindenki tudja, hogy a Mester tanításának egyik sarkalatos pillére: adakozó az Isten, és felelős minden tettéért az ember. Mégpedig az örök élet felelősségével! Ezért olvassuk: „Aztán így szól a király a jobbán állókhöz: Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot... Azután így szól a balján állókhöz: Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,34 és 41). – De az **örök felelősség megelőzésére** – büntető kézzel jót akar az égi Mester.

a) Földi szenvedések – lelkiéletre segítenek. Jób példája – a te életed iránymutatása.

b) A lelkiélet pedig – Isten kegyelmével átítva – az örök élet megszerzésének biztos feltétele.

Bef.: Ne félj tehát – a **kemény kéztől**; azért kemény, hogy a gyengén rossz irányt vevő embert – az igazi életútra irányítsa! Csak a **nemakaróé** – a végleges és kemény büntetés!

6. beszéd: Az Úr büntetésének belső tartalma

(Dogmatikus beszéd: Isten igazsága)

Bev.: De hogyan büntethet az az Úr, akinek szerető Szíve az ember minden tettét és tetteinek minden rugóját ismeri? Nem igaz-e ez a tétel: tout comprendre – tout pardonner? Nem! Nem! Az igazság ez: minden jó valamelyes jutalmat és minden bűn büntetést érdemel. – Az Úr tehát a **földön** és **égben** jutalmaz. A mulandók ellenértéke – a **mulandó**, a természetfeletti jutalma – a **végnélküli**.

1. A „föld jó emberének” öröme – a föld.

a) Jó nélkül nincs ember! – Tehát: tetteiért – jutalma a föld öröme.

b) De „jó cselekedet” – a bűnös ember életéből is kirobban. Tehát: ezért is kap jutalmat az égi Atyától.

c) Az is jutalom, hogy kegyelmével – a természetfeletti életre akarja vezetni.

2. De legyen végső igénye – az ég asztala.

A föld és ég Ura – a legkisebb jótettet is jutalmazza. De mindig arra törve, hogy ennek örömeiben – a **végnélküli életörömeiket szomjúhozzuk!**

a) A föld öröme – lépcső... Ezen haladva leszünk az égiek teljes áhítózóí. Ez – étvágykésztítés.

b) Az ég öröme – a teljes birtoklás. Sohase felejtse: „S mindaz, aki elhagyja értem otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, százannyit kap és örökségül kapja az

örök életet” (Mt 19,29).

Bef.: És ha elég neki a földi?... Silány és szegényes az életterítéke!... De mi dolgozzunk azon a jó Isten kegyelmével, hogy felébresszük bennük az égiek igényeit.

*

c) alcsoport: A „hivatalosak” és az „útszél népének” lélekrajza

1. beszéd: A húzóó „hivatalosak”

(Erkölcsei beszéd: A „nem akarás” emberei)

Bev.: A „nem akarás” a nagyra nem vállalkozás gyökérzete. Az embert „óriásnak” teremti az Isten, hogy **nagyot** akarjon... A földön kúszó „emberhernyók” nem az Isten **élő gondolatai**. – Milyen ezeknek a „kicsinyeknek” életdala?

1. Okokat keresve mentegődznek.

A hivatás hangja – hozzájuk is eljut. De mit tesznek?

a) Okok keresésével hátráltatják a megindulást.

b) És nehézségek felvonultatásával gátolják a haladást. – Valójában mi ez? Nem követik a Mestert, mert nehéz nekik az isteni út járása... Figyelj csak reá: **maguk** utasítják vissza a hívást. Felelnek is érte.

2. De a szerető Vendéglátótól távolodnak.

A hívogató Vendéglátó – közeledést vár. Mintha azt mondaná: készülj fel az igazi asztal vendégének.

a) A közeledés tehát – lélektisztítás és lélekfelöltözés volna.

b) A távolodás pedig az élet köznapiságába süllyedés lapossága lenne.

Bef.: A döntő ez: a „nem akarás” gyarlóságát törjem le magamban, hogy azután a „nekilendülés” erői győzzenek lelkemben!

2. beszéd: A mentegődzés okai

(Erkölcsei beszéd: Az Isten felé törés gátjai)

Bev.: Az ember életvonalát így lehetne meghúzni: földi és kegyelmi erők lendületével emelkedjél az eget felé. – És a „lemaradók” idetapadásának mik az okai?

1. A földiekhez való kemény ragaszkodás.

Ez az első. – Azt mondhatnám: nagy a gravitáció, nagy a földi teher, és így nem lendül magasba a lélek.

a) A vagyon, a föld sok kincse – ide láncol... Szegény testvér! Feledi az Úr szavát: „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak” (Mt 6,19).

b) A földiek feletti „uralom” kielégít. Szegény testvér! Feledi a Mester szavát: „csak egy a szükséges” (Lk 10,42).

2. A testieket áhítózó erős vágyakozás. Azt is mondhatnám röviden: **desiderium carnis**. – Ereje ősi és gyökérzetben szent. Miért? Mert az **életszolgálat szent, isteni dala**.

a) De – túlfeszítette az első bűnbeesés büntetése.

b) De – megmérgezte a mellézkörejéként jelentkező élvezetek igénylése.

Bef.: Nézzek saját lelkembe és keressem: erősek-e bennem is az Istenhez törés gátló tényezői? Ha igen: harcba szálljon a lélek!

3. beszéd: A kicsinyeskedők

(Pedagógiai beszéd: A túlságos mérlegelés)

Bev.: Kezdsül szóljunk arról: szükséges a pontos és kidolgozott tervszerűség... De figyelmeztetni kell arra, hogy maradjon meg a lendületes készség.

1. Az ember elhivatottsága nagy.

a) Értékeljük.

b) De lendületesen feléje törünk.

2. A kicsinyeskedés a földiekhez köt.

a) A földi „mentő okokat” ne keresd!

b) A meglevőket kevésre értékeld!

Bef.: Figyelmeztetéssel zárjuk: óvakodjunk a túlzó „mérlegeléstől”!

4. beszéd: Az útszélek várakozói

(Pedagógiai beszéd: A gyengék...)

Bev.: Először arról lehetne szólni: vannak gyengeszárnyú várakozó emberek is. – Kik ezek és hogyan indíthatók isteni életútra?

1. Ezek az élet „szürke verebei”.

Valóságban kik ezek?

a) Vagy: magukat semmire sem értéklők...

b) Vagy: magukat összetörteknek érzők.

2. Ezek is Isten elhivatottjai.

Mi volna a velük való teendő?

a) Öntudatuk felemelése. „Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljete, hanem a fogadott fiúság Lelkét kaptátok, melyben azt kiáltjuk: „Abba, Atya!” (Róm. 8,15).

b) Gyengeségük felbátorítása.

Bef.: Így ezek is veszik és életté varázsolják a Mester kegyelmét.

5. beszéd: Az élet sántái és vakjai

(Pedagógiai beszéd: A bűnös emberek élete)

Bev.: Osztályozást lehetne végezni: az erősek... az isteniek... a gyengék... a bűnösök... Hogyan élnek – az utóbbiak?

1. Tört lábbal ballagnak a bűnösök...

A bűn felé... A kárhozat felé... De segít a Mester:

a) Hívogató szóval...

b) Gyógyító kegyelemmel. Ha azután erős lesz a lábuk, akkor lendületes lesz az útjuk.

2. És vakon tapogatódzanak – a világtalanok.

Ezek is az útszélen élők és segítséget várók.

a) Ők nem látják – az élet Napját...

b) De vehetik „az élet Napjának” lélekfénysugarát.

Bef.: Az erő – az isteni természet lendülete, az igazi tiszta látás – a hit isteni fényvetése. Ezek vétele – életmegemelés valósága.

6. beszéd: Az Isten házának kaputárása

(Liturgikus beszéd: Hogyan hív az Isten?)

Bev.: Arról lehetne szólni: Isten közelségét érzékelteti az Isten háza. – Hogyan vár bennünket az Úr háza?

1. Hívogató harangszóval figyelmeztet.

2. Tölgyfakapuja tárulásával Istenhez vezet.

3. Terített asztalának Kenyerével Istennel éltet.

Bef.: De mindezt azért teszi, hogy isteni életet fejlesszen bennünk.

7. beszéd: Az asztalának letelepültjei

(Liturgikus beszéd: Az Úr asztalának vendégei)

Bev.: Az „úri asztal” jelentősége színezhető. – Majd kérdezzük: milyen az ég Ura asztala?

1. Fehérterítékű; – Kenyeret és Bort kínál.

2. Mindenkit kínál és odavár.

3. Mindenkit isteni életerővel gazdagító.

Bef.: Jaj, de szomorú volna, ha az éhez – nem keresné ezt az éltető asztalt!

8. beszéd: Még mindig van hely...

(Liturgikus beszéd: A „földi aklok” tágassága)

Bev.: Arról lehetne szólni: az Úr mindenki számára készít helyet.

1. Ezért szélesen méretezett a földi templom.**2. De ezért végnélküli az örök otthon.**

Bef.: Bármennyien vagyunk, mindig többen lehetünk. Annál nagyobb az Úr dicsősége, minél nagyobb az emberek és lelkek szeretete.

*

*d) alcsoport: „Az Úr nagy asztalánál”*Az összes beszédben ez volna a vezető gondolat: **tárgyi értelmezésben** minden az Istentől és alanyi átkapcsolásban – **második életcél!** – minden az emberért.**1. beszéd: A föld terítéke**

Bev.: Ezen a „bolygón” terít az emberfiainak az égi Atya.

1. A föld kenyerét kínálja, mert anyag is az ember.**2. De a szellemi eledelt is találja, mert lélek is az ember.**

Bef.: Azért terít, hogy táplálkozzék a föld vándora.

2. beszéd: Az igazságok asztala

Bev.: Az igazságok értelmezése az ember életigénye...

1. Rejtett kincs az életigazságok birodalma.**2. A kutató lélek az igazságok felszívója.**

Bef.: Így lesz lelkünket gazdagító táplálék – az igazság.

3. beszéd: A szépség ligeteiben...

Bev.: Megelégszik-e az ember az igazságok birtoklásával?

1. Harmóniát keres és szolgál az élet.**2. Harmóniát élvez az emberi lélek.**

Bef.: A „szépet” áhítozza, élvezi és teremti az ember.

4. beszéd: A jóság birodalmábanBev.: Vajon **csak külső harmóniát** keresünk?...**1. Jó az Isten és a világ...****2. Legyen jó és Istennel csengő az emberi élet is!**

Bef.: Ez a meglátás és erőfeszítés – az erkölcsi élet kialakítása.

5. beszéd: Az „embertestvériség családi asztalánál”...

Bev.: Egyedül állunk és élünk-e a földön?...

1. Égi Atyánk családjában testvérek vagyunk.**2. A „nagycsalád” keretében – szeretetben éljünk!**

Bef.: Ne feledjük: nagy családdá kell tenni emberközösségünket!

6. beszéd: A természetfeletti asztalánál

Bev.: Isten kegye – természetfelettivé emelte életünket.

1. Igényünk – a föld kenyere.

2. De halhatatlanságunk tápláléka – az ég Eledele.

Bef.: „Isten Kenyere” a jövő élet éltetője.

7. beszéd: A földre szállott égi teríték

Bev.: „Égi Kenyérnek” mondja a Mester...

1. Első terítéke – az utolsó vacsora.

2. Napi terítéke – az oltár asztala.

Bef.: Égbevezető erőnek mondja a Mester: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, benem marad és én őbenne” (Jn 6,56).

8. beszéd: A megújhódó „utolsó vacsorai asztal”

Bev.: Csak egyszer terített az Úr?...

1. Az utolsó vacsorán Maga terít és Magát adja.

2. Az oltár terítékén az Úr szolgálja terít és Krisztust kínálja.

Bef.: Végül: a földön a „jelenlétének jele” a Szent Kenyér, az örök életben pedig észlelhetően miénk a Mester.

*

e) alcsoport: A hivatalosokról és megjelentekről összefoglalóan

1. beszéd: Mindenkit hív az Úr

Bev.: Az Úr szeretete – egyetemesen áradó.

1. Hívja – a választottakat...

2. Hívja és fogadja – a törtetőket.

Bef.: Mindenki Isten fia.

2. beszéd: Válogatós vendégnép...

Bev.: De kényszerít-e az Úr?

1. Lélekben és parancsban cseng a szava.

2. De szabadon választhat a föld fia.

Bef.: Mert a szabadság az ember legszebb kincse!

3. beszéd: Más asztalt igénylők...

Bev.: Az „étvágy” szerint keres asztalt az ember.

1. Aki csak a testieket igényli – az testi ember.

2. Aki a lelkieket is keresi – az lelki ember.

Bef.: Neveld magad „lelki étvágy” igényesévé!

4. beszéd: Az útszéliek öröme...

Bev.: Az életutak peremén is meghúzódnak egyesek...

1. Akár életterhet hordozók...

2. Akár életterhet szerzők...

Bef.: Végül ezek is Isten népei. Öröm lehet rájuk nézve is: a meghívás!

5. beszéd: A letelepültek boldogsága

Bev.: A „házigazda asztala” üdítő terület...

1. Mindent nyer az igényes ember.

2. Mert lélekkel terít a szerető Gazda.

Bef.: Az „asztal népe” – a „boldogság népe”.

*

f) alcsoport: És az Úr?

Az „asztal és vendégei” gondolkörében ez a tétel is fejtegethető: Mintha azt kérdeznők: hogyan fogad Ő bennünket?

1. beszéd: A jóságos „Házigazda”

Bev.: Tártak a kapuk...

1. Mert tárt a lélek...

2. És szeretetet sugároz az élet...

Bef.: Boldog a „Gazda”, telt a háza.

2. beszéd: A tárt kapuknál várakozó „Vendéglátó”

Bev.: Hol fogadjuk a szeretett vendéget?

1. A tárt kapuknál.

2. És tárt karokkal...

Bef.: A „Vendéglátó” hazavárja vendégeit!

3. beszéd: A megsértett „Hívogató”

Bev.: Ilyen hívásra lehet-e mentegetődzve elmaradni?

1. Csak a „Vendéglátó” megértésével.

2. Csak a „Hívogató” megbántásával.

Bef.: Méltó-e ilyen feleletre – a kizárás?...

4. beszéd: A „bekényszerítő” Gazda

Bev.: A terített asztal „Gazdája” igényli a vendéget. Ezért:

1. Útszélről hív vendégeket.

2. Sőt bekényszerít késlekedőket.

Bef.: A Szeretet szinte erőszakoskodni próbál.

5. beszéd: A hivatalosakat kizáró „Úr”

Bev.: Ki zárta be a kapukat a hivatalosak előtt?

1. Maga – a vonakodó.

2. Végül az Úr – a vonakodók előtt.

Bef.: A hivatalosak nem jöttek, az „útszél népe” hivatalos lett!

g) alcsoport: Problemata fundamentalia

Lehetne elmélkedni erről az alapvető kérdésről: milyen az Isten és ember személyes viszonya?

1. beszéd: **Csak Teremtő az Isten?** (Deizmus probléma)

2. beszéd: **Gondviselően hívogató és adakozó az Isten?** (Optimizmus és pesszimizmus probléma)

3. beszéd: **Természetes, vagy természetfeletti kincsekkel gazdagít-e az Isten?**

(Naturalizmus – szupernaturalizmus probléma)

4. beszéd: **Kenyer és égi Kenyér?** (Természetében való részesítés kegyelmi problémája)

* *

Beszédláncok

A következőkben pár beszédláncvázlatot fűzünk össze. Mégpedig azért, mert jó hatásúaknak tartanók azokat az összefogott ismereteket is, amelyek az Evangélium szövegére épített egységbe fogják össze a gondolatokat. Egész egységben is alkalmazhatók, de esetleg egy-egy esetben is értékesíthetők. – Nézzük most az inkább kis mintának szolgáló példákat.

I. beszédlánc címe: A Fiú Isten működése

(Dogmatika)

1. beszéd: A megváltó „Nagypéntek”

- 1. Egész istenemberi élete megváltó.**
- 1. De halála – az áldozat.**

2. beszéd: A hit pecsétjét adó: feltámadás

- 1. Élete – isteni nyomot mutat.**
- 2. Feltámadása – örök pecsétet ad.**

3. beszéd: Az Egyházban való működés

- 1. Tanítást ad.**
- 2. Tévedhetetlenül óv.**

4. beszéd: Az egyes lelkekben való működés

- 1. Minden kegyelemmel.**
- 2. Szent Eledellel.**

*

II. beszédlánc címe: Az „elhagyott” ember örök vigasza**1. beszéd: Nem vagyunk árvák**

Bev.: Kicsoda az „árva”? (Gyulai: „A megfagyott gyermek”...)

- 1. Van égi Atyánk.**
- 2. Van égi Anyánk.**

Bef.: De velünk van az éltető Lélek is!

2. beszéd: Nem vagyunk céltalanok

Bev.: Ki tud biztosan lépdelni? Aki célok felé tör...

- 1. Isten szeretete hozott a földre.**
- 2. Isten szeretete vezet a földön.**
- 3. Isten szeretete kísér örök hazába.**

Bef.: Van célunk!

3. beszéd: Kézen fogva vezet a Mester

Bev.: Sík S. poéta verse ez...

- 1. Vezet a földi ösvényen.**
- 2. Vezet az örök Tábor-hegyen...**

Bef.: Mindig Vele!...

4. beszéd: Szent Kenyerével táplál

Bev.: Étel telíti és erősíti a testet...

1. Lelkünk is erőket igényel.

2. A lélek Kenyeret követel.

Bef.: „Én vagyok az élő kenyér” /Jn 6,51/.

5. beszéd: Örök élet alapjává televényesít az Úr

Bev.: Tartalmas televény az acélos búza talaja. És a lélekfejlődésben van-e hasonló helyzet?

1. A természetfeletti kegyelem adománya az Isten „lélektalaj” gondozása.

2. Az isteni természet birtoklása a „lélektalaj” tökéletes átalakítása.

Bef.: Isteni természetből –isteni élet fakad.

*

III. beszédlánc címe: A Vigasztaló láthatatlan jelenléte

1. beszéd: Az Úr ígérete

Bev.: Mit ígért a Mester?

1. Vigasztaló Lelket.

2. Erőt adó Szentlelket.

Bef.: Örök Lélekkísérőt!

2. beszéd: Az Egyház tanítása: hol jön a Lélek?

Bev.: Csak apostoloké?...

1. Övéké, hogy taníthassanak.

2. Miénk, hogy taníttatván élhessünk.

Bef.: Miénk is!

3. beszéd: A bérmálásban

Bev.: Szentségben lelkünkbe szálló ajándék.

1. Bérmálás szentségében.

2. A hűség kegyelmének vételében.

Bef.: A hit erejét vesszük.

4. beszéd: A megszentelő kegyelem vételében

Bev.: De máskor is lelkünkbe száll...

1. Az újjászületéskor.

2. A megszentelő kegyelem vételekor.

Bef.: Megszentel!...

5. beszéd: Az egyes embernek szóló sugallatokban

Bev.: Különlegesen is jön...

1. Egyéni megvilágításban.

2. Egyéni életforma adományozásában.

Bef.: Inhabitatio!!

*

IV. beszédlánc címe: A „Küldő” látható jele

1. beszéd: A szent Áldozat

Bev.: Áldozat az ember hódolata.

1. Kenyér és bor az Áldozat anyaga.

2. Az Úr Szent Teste és Vére az Áldozat valósága.

Bef.: Kereszt – szentmise...

2. beszéd: A szent Eledelel

Bev.: Éhes és szomjas az ember.

1. Kenyér – az étető erő.

2. Bor – az üdítő ital.

Bef.: De ez Krisztus Teste és Vére!

3. beszéd: A szentáldozás

Bev.: Török a Szent Kenyeret.

1. Mindenkinek török.

2. És mindenki telítettik.

Bef.: És mégis egész!...

4. beszéd: Az örökmécs és lelkiáldozás

Bev.: Urunk jelenlétének szent jele: a mécs, csak jelzés ez, és a vételnek van-e jelző formája?

1. Lelki áldozás is lehetséges.

2. És ez is Urunk vétele.

Bef.: Lélekbe száll az Úr!

5. beszéd: Az örök találkozás

Bev.: Zarándokember – örök célok vándora.

1. Krisztus ezért jött és erre tanít.

2. Krisztus ide vezet és itt boldogít.

Bef.: Eszkatológia az élet igazi tartalma!

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a napi Szentleckére épített beszédek

A Szentlecké szövege így szól: „Ne csodálkozzatok testvérek, ha a világ gyűlöl titeket. Mi tudjuk, hogy a halálból átjutottunk az életre, mert szeretjük testvéreinket. Aki nem szeret, a halálban marad. Mindaz, aki gyűlöl testvérét, gyilkos. És mi tudjuk, hogy a gyilkos nem hordja magában az örök életet. Arról ismertük meg (Isten) szeretetét, hogy életét adta értünk. Tehát nekünk is oda kell adnunk életünket testvéreinkért. Aki birtokolja a világ javait, és látja, hogy testvére szükségét szenved, de mégis elzárja előle szívét: hogyan él abban Isten szeretete? „Gyermekeim, ne szeressünk szóval és nyelvvvel, hanem tettel és igazsággal” (1Jn. 3,13-18).

Alaphangja: ne csodálkozzatok, hogy elfordul tőletek és gyűlölettel néz titeket a világ! Ti fölöttük emelkedtetek életben, és ezért fordul veletek szemben. De legyetek a szeretet lelkét hordozók és így forduljatok feléjük! – Ez a gondolat diadalmas diadallal harsonása ennek az igazságnak: **nem vagytok a „világ igényesei”, hanem lesztok a „világ alázatos értékesítői” és az „embervilág” drága gyámolítói.** – Ki ne érezné, hogy ezek a fenséges igék a szentbeszédek egész szériáit kínálják? Az alaphangot a világ és az Isten szeretetének a hangja adhatja meg. Szeretni mindent, mert minden jó, szép és igaz! – Fejtegethető tehát **pozitív oldalon az Isten szeretetének**, az örök értékeknek **kérdése**, majd rátér-

hetnénk a **földiek értékesítésére**, és azután idekapcsolhatjuk azt a **negatívumot is**, amely a „földi emberek” meg nem értő voltára utal... De sohase feledjük, hogy a föld emberei inkább értelmetlenül nézik életünket és a mi isteni életelveket követő életünket, továbbá az ő istentagadó életük alkotja azt az ellentétet, amelyből kirobban az ő sötét gyűlöletük. – De ezek ellenére is az legyen az életünk elve, hogy a **szeretet kiáradó bőségével övezzük – még az ellenünk forduló embertestvéreket is**. – Jól meg kell jegyeznünk: többet érünk el a szeretet túlesordulásával, mint a megvető ítélkezés durvaságával! „...ha ellenséged éhezik, adj neki enni; ha szomjazik, adj neki inni; mert ha így teszel, égő paraszat raksz a fejére” (Róm. 12,20). – Lássunk néhány példát.

Különálló beszédek

1. beszéd: Az Isten szeretetének tárgya

(Az örök Szeretet áramlása)

Bev.: Az Isten – Szt. János szövege szerint – maga a Szeretet (1Jn. 4,8). – Mivel a Szeretet lényege a jóság, azért a mai Szentlecke szövege szerint kérdezhető: merre felé árad az isteni Szeretet? – Mert a szeretet még földi vonatkozásban sem **lezárt** és **lehatárolt**. Lényege: a megoszlás. Épp azért kérdezhető: merre árad ki az Isten végtelen Szeretete?

1. Az első felelet léssen: Önmaga felé.

a) Istenről tudjuk, hogy Ő: **végtelen Szeretet**. Írás diktálja, de az emberi értelem is követeli. Elemi igazság, hogy a Végtelen a legnagyobb érték hordozója! Sőt: lényege a Szeretet. De a kinyilatkoztatás arra is tanít, hogy a Szentháromság harmadik isteni Személye, a Szentlélek, a Szeretet Lelke. – Az értelem is így **közelíti**: olyan élettartalom a Szeretet, hogy harmadik Személye az egy Istennek.

b) Ezek szerint tehát Isten szereti **Önmagát**. Nem az emberi gyarló önzés fogalmával, hanem a Végtelennel a **Legtökéletesebbhez való hajlásával**. Sőt kívülről sem kötheti senki Őt, és semmi. Hiszen akkor függvénye volna a teremtményeinek!

c) És ne kísértsen az „önzés gondolata”, mert az önzés más kárán keresi önmagát, az Isten pedig a **mindent kiárasztó** jósággal adja Magát! Ebben a szeretet az alaperő, és annak megosztása a lélektelekenység. Az önzetlen szeretetről legmeggyőzőbb szentírási bizonyíték: „A szeretet ebben mutatkozik meg: Nem mi szeretttük Istent, hanem ő szeretett minket, s elküldte Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért” (1Jn. 4,10).

2. De másodsorban kiáradó Isten: a világ felé.

a) Ennek első mozzanata a **teremtés**. – A „nemlét”-ből a „valóságok rendjébe” lép a világ. Az Írás szerint: „Kezdetben teremté az Isten a mennyet és a földet” (1Móz. 1,1).

b) De ez a „létherendelés” az Isten lélektartalmának jellemző vonása, azaz a **jóság és szépség** vetítése. Jól mondja az Írás: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

c) Majd az Isten szeretetének harmadik jellegzetessége a mindenségnek olyan rendezése, hogy szolgálatteljesítésben és **harmóniában** csendüljön benne minden...

3. Továbbá a harmadik felelet arra a kérdésre: merre irányul az Isten szeretete? – ez léssen: az ember felé.

Miből vehetem ezt a szeretetáramlást tudomásul? Sok a **tárgyi** jel, és így biztosan valóság az **alanyi** vágyakozás. Az ember ugyanis **szeretné**, ha Isten feléje fordulna... És az **Isten tárgyi ajándékai** igazolják, hogy mindez valóság és nem álom.

a) Először abból látom a felém forduló isteni szeretetet, hogy **képére teremtett**. – Az „Ősevangélium” tanítja: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” /1Móz. 1,27/; az üdvtörténelem bizonyítja; és életünk tökéletesedése mutatja.

b) Másodsorban abból, hogy **boldogságra teremtett** az Isten. A teremtés paradicsomkertje, továbbá az értelmes élet, majd a nekünk adott teremtő erő stb. élénk jelei, hogy Szeretet az Atya.

c) Harmadszor abból tudjuk, hogy **végző boldogságra vezet**. Belénk oltotta a vágyat és örök élettel elégíti ki a gyökérveti vágyunkat: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Záró tételünk megállapítása így hangozzék: Isten élettartalma a **Szeretet**. Ezt hordozza, ez a lényege és ezt szórja – nem zárva, hanem **kiáradóan** más személyes létben is boldogságot árasztva. – Igazat, jót és szépet teremtve szóró és az emberben tudás boldogságát ébresztő – vágyain keresztül. – És légy boldog, ember! **A vágyak vágyát az örök életben valósító** is az égi Atya!

2/a. beszéd: A léleksugárzás valósága

(A mi otthonunk)

Bev.: Hogyan hathat az ember?... Krisztus Jézusról, a mi Urunkról azt olvassuk: „Virtus ex illo exibat...” – És az – „alter Christus” élete?... Tegyük tételünké: valóságos-e ez a tétel az ember életében is?

1. Mit szól hozzá a tudomány és művészet?

a) Lélektan... A fizikai sugárzás elmélete... – Az élmény elmélete... – A légkör elmélete...
b) A művészet... Irodalom (Pl. „The Robe”... költészet...). – Képzőművészet (a szép szemlélete)...

2. Mit szól hozzá az egyéni tapasztalat?

Jelszó: lélekgravitáció.

a) Vonzódásunk iránya... Külsőségek is vonzanak... – Belső értékek magukhoz húznak...
b) Lelkünk belső dinamikája... Nagyra tartva: hódolunk. – Értéknek tudva: nyomán haladunk.

Bef.: Valóságok valósága a léleksugárzás léte és dinamikus ereje.

2/b. beszéd: A személyes létünk és otthonunk sugárzásának érvényesítése

(A mi otthonunk)

Bev.: Az elméletet kövesse – a gyakorlat. „Non tantum ideae, sed facta sunt acquirendo!” – Quid faciendum?

1. Egyéniségünk alakítandó sugárzó központtá.

a) Külső életformánk... „Megjelenés és modor”.
b) Belső kultúránk... „Tudás és értékesítés”.
c) Természetfeletti életformánk... „Isteni élet”. Belső fegyelem. Szeretet.

2. Otthonunk alakítandó sugárzó világgá.

a) Szerény szobánk... Egyszerű, de tiszta!
b) Könyvtárunk... Gazdag és sokirányú („Julianus apostol”).
c) Rendezett udvarunk... (példája – a népnek, hiszen házunk – a nép háza – Bárczy polgármester iskolái!?!?)

Bev.: Egyéniségünk és otthonunk a „magasabb rendű élet” emberének képét adja!!! **Hozzá** fordul a hívó (Vass: falu bölcse).

3. beszéd: Az örök élet útja – a szeretet

(Dogmatikus beszéd: A szeretet értéke)

Bev.: Az országok nagy útjain kiemelkedő pózna karok mutatják azokat az irányokat, amelyekre az utak futnak. Utas emberek ennek tanítása szerint járnak az élet útjain... De a földi országutak vándornépe a örök élet zarándoka is. És azért nem ok nélkül kérdezhető és kereshető: vajon milyen útjelző táblát állított az örök élet útja elé az Üdvözítő, a Mester?

1. Az örök élet útja a szeretet.

Ennek a táblának szövegét Mesterünk szavaiban kell megtalálnunk. Ő ugyanis az evangéliumi ifjúval való beszélgetésben egyenesem felállítja azt az élettáblát, amely az örök élet irányát jelzi. Ebben a beszédben arra hivatkozik, hogy alázatos behódolással tartsd meg a törvényt. Ez a betartás pedig a szeretettel való meghajlás az ég Ura előtt. Majd folytatja és a többletet a szeretet teljességében állapítja meg mondván: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt...” (Mt 19,21). – De az értelem is a szeretet adománya, mert ennek tüze rávilágít a világ, ember, Isten jóságára és így a szeretetet ébresztgeti az ember lelkében.

2. Az örök élet valóságos elnyerése – szeretet cselekedet.

Amikor az Evangélium az ember értékét színezi, mindig arról szól, hogy tettek, cselekedetek adják az ember igazi élettartalmát. – Sőt a Mesterről is így ír dicsérően az apostol: „mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig” (Ap.Csel. 1,1-2). – Figyeljük csak meg, hogy hogyan gondolkodik a Mester az emberről.

a) Talentumokat ad neki, hogy használja: „Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a har-

madiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15).

b) Az evangéliumi ifjút arra buzdítja, hogy jócselekedetekkel biztosítsa életboldogságát –ilyen módon: „...menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt, így kincsed lesz a mennyben” (Mt 19,21). – Szt. Jakab levele arról szól, hogy a hit cselekedetek nélkül holt: „Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20).

c) És végül az örök élet koronáját osztó Mester is a jócselekedetek szerint mondja ki ítéletét: „Jöj-jetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

Bef.: Életünk jelző póznája tehát a szeretet, az út helyes járása pedig a jócselekedet.

4. beszéd: A csodálkozás...

(Erkölcsei beszéd: Általános-e a szeretet?)

Bev.: Ha a szeretet az élet igazi sodra, akkor miért beszél a mai szent szöveg arról, hogy készüljünk a bántalmazások és gyűlölködések elfogadására? – A magyarázatot keresve nyomozzuk végig a mai szent szöveg tartalmát.

1. A „szerető ember” csodálkozik, mert emberek embereket bántanak és gyűlölnék.

Az Isten teremtő ereje és sugallata az embereket a szeretetre hangolja – mégpedig fokozatosan, Isten – ember – világ felé...

a) De a gonosz ember megfordítja ezt a sorrendet. Az övé ilyen lenne: világ – ember – Isten.

b) Sőt elhagyja a két utóbbi személyt is. Mivé lesz tehát? Olyan önszeretővé, aki mástól elfordul és egyenesen a világhoz tapad.

c) Sőt gyűlölni kezdi embertestvérét is, mert benne saját életének ellentétét és akadályát látja. Ez magyarázza meg a gyűlölködés forrását.

2. Pedig azon kellene csodálkoznia, ha a gonoszok szeretettel öveznék őt.

Kissé furcsa ez a megállapítás, de helyes.

a) Régi közmondás, hogy az egymás mellé helyezett ellentétek jobban kiélesednek. – A gonosz ember élete sötétebb kontúrt nyer fénybevont lelkek közelében. Természetes tehát, hogy önvádat ébreszt a jobbak életének látása.

b) Sőt az is megállapítható, hogy az ilyen ellentét kiemelése haragot és gyűlöletet teremt.

c) Végül az is világos, hogy az elesett emberek csak úgy tudnak valamelyes „diadalt” aratni, ha kiemelkedő gonoszsággal szaladnak élre az emberek közül (Lásd: fölényeskedő diákot, aki hitványsággal akar kiemelkedni a tudás és erkölcsi élet szépsége helyett! Aki nem tud győzni jóval, próbálkozik rosszal. Ilyen III. Richard, aki ezzel a mondattal köszönt be a színpadon: „életemmel semmi sikert sem értem el, elhatároztam, hogy gazember leszek”...).

Bef.: Ez a csodálkozás nagyon, de nagyon emberi. Olyan látás, amelyet nem jár át az isteni fény és bizakodó optimizmus, amely még a gonoszok felett is diadalt remél. –Mesterünk egy akol és egy pásztorról beszél. Ez az elérkező jövő képe. Bizzunk benne tehát, hogy a szeretet diadal s mindenki felett bizonyos.

5. beszéd: Az „emberölők”

(Erkölcsei beszéd: Kik a gyilkosok?)

Bev.: Amikor az ötödik parancs tiltó rendelkezését olvassuk, akkor mindenki arra gondol, hogy az emberélet elvevését tilalmazza kemény szóval az Isten. – De kérdéssé tehető, vajon szélesebben fogva más vonalon is életnek mondható-e az emberi lélek valamelyes tartalmi része? – Itt a természetes **becsületre** és a természetfeletti **lelkiéletre** gondolok. – Mikor pedig ezt a lélektartalmat is **életnek** mondom, akkor felvetem a kérdést: minek mondható ezeknek a kincseknek az elpusztítása?

1. Gyilkosság – a becsületölés.

Ezt az életkincset maga az Isten adta, és életszolgálattal az ember gondozza. – Az Isten a föld urává tette az embert. „És megáldá őket az Isten, és mondá: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12). – Majd kegyelmével segítette a mindenkori ember munkáját: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). Próbáld csak lemérni magad, vajon nem életed erőfeszítése teremtette-e mindezt értékes kincské?... Aki tehát ezt a kincset rabló szándékkal kisebbiti, az emberélet kisebbitője vagy rablógyilkosa (megszólás, rágalom...).

2. Gyilkosság – a lélekölés.

A léleknevelésről és alakulásról főségesen beszélő Mester roppant keményen szól a botrányt okozásról. Szülőknék és minden embernek azt a szörnyű ítéletet hirdeti meg az égi Mester, hogy jaj annak a gonosznak, aki a gyermekek lelkét botránnal a pusztulásba viszi: „Jobb volna, ha malomkövet kötnének a nyakára s a tengerbe dobnák, mint hogy egyet is bűnre csábítson a kicsinyek közül” (Lk 17,2). Ugyanezeket hirdeti Szt. Pál is, midőn kemény ítélettel ostorozza azokat, akik mások életének romlását okozzák: „...ne ítéljük el egymást, hanem inkább arra törekedjétek, hogy ne okozzatok a testvéreknél megütközést vagy botránkozást” (Róm. 14,13); „...veszekedés, szakadás, pártoskodás, irigykedés, gyilkosság... Akik ilyesmit tesznek, nem lesznek Isten országának örökösei” (Gal. 5,21).

Bef.: Ember-becsületet szolgálj és ember-lélekéletet ne ölj!

6. beszéd: A szeretet szavának csengetése

(Erkölcsei beszéd: A szeretet hirdetésének parancsa)

Bev.: Az emberi ajkak hivatása a lélektartalom kifejezése és közlése. Azért szól az ember, hogy gondolatát értse másik ember. – De vajon az Isten szeretetének parancsát is hirdetni kell minden embernek? A felelet két pontban adható meg.

1. Hirdessétek Isten ígését örök csengéssel.

Ezt a parancsot a Mester apostolainak adta: „Menjétek, tegyétek tanítványommá minden népet... tanítsátok meg őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek” (Mt 28,19 és 20). De végül mi is isteni küldöttek vagyunk, tehát a mi ajkunkról is csengeniök kell ezeknek a szent ígéseknek. Szülők, nevelők és felnőttek feladatnak tarthatják, hogy ajkuk Isten ígésének hirdetője legyen.

2. Gyakoroljátok örök hűséggel.

Elsősorban mindenkinek az a kötelessége, hogy maga az élet legyen csengő, zsongó-bongó hanghúzás, amely a szeretetteljes élet tartalmát és értékét hirdeti mindenfelé. Az ember akkor hűségese a szeretetnek, ha szavait nyomban követik a cselekedetek. – Ez az élet azután másokat is arra hangol, hogy példátokon épülve a szeretet gyakorlására lendüljenek. A szó elröppenő hang, a tett állandóan irányuló hatalom.

Bef.: Zsongjon ajkadon a szeretet szent dala szóval és étellel egyaránt!

7. beszéd: A tettekben jelentkező szeretet

(Erkölcsei beszéd: A tettek értéke)

Bev.: Az Istenről tudjuk, hogy Ő örök Tevékenység. Ember az Ő képe, tehát ebben is hasonlónak kell lennie Hozzá. Az ember lelkét, illetve annak tartalmát két valóság tárja a világ és Isten felé: a szó és a tett. – Kérdéssé tehető tehát, melyik az igazibb és nagyobb érték?

1. A harangozott szó hamarosan elcsendül...

Azt mindnyájan tudjuk, hogy csengő beszéd, zsongó melódia csak akkor hagyja el az ember lelkét, ha belső meleg lelkület és hangulat adja annak igazi tartalmát. Költők és rétorok, apostolok és isteni követek csak lélek bőségéből hirdethetnek szent ígéseket. – De ezek az ígések csak akkor hagynak törölhetetlen nyomot az emberi életben, ha többszöri ismétlés vagy életgyakorlat teszi őket maradandóvá. Könnyen eltűnő hullámokká válhatnak azonban, ha nem követi őket valóságos életcselekedet.

2. A tevékeny szeretet örök útítársnak szegődik.

Az ember tette léleklendületnek valósulása az emberélet tökéletesítésének, vagy visszasüllyedésének egy-egy okozója. Így tehát mint ok kísér, vagy pedig mint eredmény szegődik hozzánk. – Az élmények bennem élő kincsek, vagy terhek. A cselekvések belső értéke pedig vagy saját életemben, vagy az örök Bíró ítéletében felbecsült életrészletek.

Bef.: Régi közmondás: „Verba volant, facta loquuntur”. Ez a mondás így is igaz: a cselekedet az emberre rajzolt Istenképnek alakító ereje.

8. beszéd: Az önfeláldozó élet

(Erkölcsei beszéd: A legtökéletesebb élet)

Bev.: A „szórázó gesztusú ember” a szeretetet gyakorló életzarándok. Miért? Mert lényeges életjegye a másnak adás. Ez pedig a tökéletesebb életnek életjegye. – De van-e ebben az adásban is fokozat?

1. Lehet szórni a föld kincseit...

Gondoljunk a föld kincseire és értékeire. Akár kenyér, ital, ruházat alakjában juttatjuk másoknak, mindig szóró munkát végzünk és embereken segítünk (irgalmasság testi cselekedetei).

2. Lehet szórni a lélek kincseit...

Tudást, szépséget, örömet... Akár tanítás, művészi nevelés és szeretet alakjában (irgalmasság lelki cselekedetei)

3. Lehet adni vagy legalább közvetíteni a lélek kegyelmi kincseit...

Igaz ugyan, hogy ezek a kincsek égből erednek és Istenatyánk szeretetének közvetlen kiadásai, mégis úgy tudjuk égi Mesterünktől, hogy ezekben is eszköznek választott minket az Isten (szülők, lelkipásztorok, nevelők). – De értelmezhetjük ezt a kegyelem sugárzást úgy is, hogy önnönmagunkat hozzuk áldozatul másokért, sőt egyenesen életünket áldozzuk mások lelki életéért. – Így egészen hihetjük, hogy ilyen áldozatunk tényleg a kegyelem adására indítja az eget Urát.

Bef.: Ha nemessé tesz minket a földi, lelki és szellemi kincsek szórása, akkor legtökéletesebbé alakít az élet áldozathozása. „A jó pásztor életét adja juhaiért. Én vagyok a jó pásztor” (Jn 10,11). Az Ő példáját kövesse a mi áldozatos életünk, és így az legtökéletesebb lészen.

9. beszéd: A „zárt kamrák urai”

(Erkölcsi beszéd: Zsugoriság)

Bev.: A túlzott gyűjtési szenvedélyről nagyon elítélően beszél az Írás. „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak... Ahol a kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,19 és 20). – De milyen hangok csendülnek a földi értéket nagyra becsülő földi zarándok lelkében?

1. Enyém a sok földi kincs...

Emberi gondolattal igaznak látszik ez a mondat, mert az enyém az, amit magamnak szereztem... De vajon én vagyok-e mindennek valóságos ura?... Az igazság ez: csak haszonélvezője vagyok: „Mid van, amit nem kaptál?” (1Kor. 4,7). – És végül számadásra hívandó sáfár vagyok csak: „Adj számot a vagyonkezelésről” (Lk 16,2)... Aki csak önmagáért így gondolkodnék, az természetszerűen kizárná más embertestvérét is a földi javak élvezetéből is, pedig a föld kincse mindenkié és minden ember élet-szolgálatának eszköze (a szociális élet problémái).

2. Vajon enyém-e véglegesen a földi kincs?

Az tagadhatatlan, hogy a földi kincsek birtoklása változatos és ingadozó. De az tagadhatatlanul biztos, hogy a koporsónk mindentől, ami földi, elszakít minket. – De azt is mondja a Mester, hogy a föld kincseinek szórásával örök kincseket szerezhet az ember: „...így kincsed lesz a mennyben” (Mt 19,21). Azért tehát ne legyen zárt a kamrád, hogy lélekkincsekkel gazdagodjék a lelked.

Bef.: Gyűjtünk kincseket földi életünkben, de örök életünkre!

10. beszéd: Ki legyen életünk mintája?

(Pedagógiai beszéd: Életminták)

Bev.: A földi életben mintha igaznak látszanék az, hogy az tény: minták szerint alakul minden. Valami ősi és megdönthetetlen valami, hogy a tölgyből tölgy lesz, hogy a liliom gumójából liliom lesz és a tavalyi tölgylevelek és liliom szirmok az ideihez hasonlóak, sőt általában szólva azonosak voltak... De ennek a nagy természeti ténynek a megfigyelése kérdést támaszt az emberi agynak, vajon van-e az ember esetében olyan isteni elgondolás, amely szerint alakulnunk kellene?

1. Égi Mesterünk földi életet élt.

Nagyon világos, hogy ez a tény a megváltás üdvökonómiájának történelmi megvalósulása. Az is világos, hogy ennek az életnek megvalósítója a galileai Mester. – Ő magáról ezt mondja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6). – Sőt egyenesen parancsolja: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16,24). – Így tehát ez az út követhető életösvény...

2. Örök vonzással követésre buzdít.

Mesterünk élete az Istenember élete. – Teljesen nem valósítható, de életünkkel megközelíthető. – Ezért Ő parancsolja is, hogy kövessük Őt. „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt... Aztán jöjj, kövess engem!” (Mt 19,21). – Hívogat is egy-egy külső vagy

belső sugallattal: „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavamat és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és vele étkezem, ő meg velem” (Jel.3,20)... Sőt kegyelmével arra sodor, hogy életünk utánozza Őt. Erre buzdít a felszólítás is: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

Bef.: Tehát induljunk útnak és járjuk a Mester ösvényét. – Így nem az emberi elgondolás szerinti utat járjuk, hanem az isteni életarcot alakítjuk...

* *

Beszédláncok

Most azután olyan beszédekre térhetünk reá, amelyek külön-külön is értékesíthetők, de **láncszerű együttest** is alkothatnak. Természetesen minden esetben a Szentlecke szövegére építve. – Nem szűkszerű az ilyen rendszerbe foglalás, de nagyon természetes, hogy mindez a szélesre bontás csak azért tárul elénk, hogy ilyen módon is irányt adhassunk a szónoknak, illetve az elmélkedő léleknek, hogy a szent szöveg rejtett gondolatai ilyen mélységgel és rendszerességgel is értékesíthetők. – Nem az a lényeg, hogy teljes szolgálai lekötöttséggel kövesse a rendszeres egybefonódást, hanem az a fontos, hogy a rendszer egészéből is tudjon kiemelni egy-egy szélesebb horizontra kitekintő beszédet. (Amit most mondtunk, az minden szent szövegre és a belőle levont beszédláncrea érvényes, így tehát világos, hogy a mostani példánk más területen is követhető és mintázható.) – A mai Szentlecke főnséges gondolataiból példaképpen két **láncszerű csoportot** próbálunk alkotni, amelyek kisebb **beszédláncokra** oszlanak, egyenként még kevesebb beszéd vázlattal. – Lássuk most ezt a példának szánt felosztást.

Első gondolatcsoport címe: A világ és az ember

Ez a nagy csoport azt a nagy kérdést vetné fel, mi a világ és az ember, és mi e kettőnek Isten tervezte kapcsolata. Az egészet tehát úgy kell átgondolni, hogy végeredményképpen az a hang csendüljön mindenütt, hogy Isten dicsérete és ember boldogulása a tartalom...

I. beszédlánc címe: Mi a világ?

1. beszéd: Teremtény

Bev.: Arról lehetne szólni, vajon kutató értelmes ember előtt nem lép-e lélekvilág elé az a nagy kérdés, hogy honnan és miért a nagy mindenség?

- 1. Isten a Teremtő.**
- 2. Világ a teremtett.**

Bef.: Az a tétel vezethető le, hogy a világ értelmét az örök Fény adja.

2. beszéd: Életeszköz

Bev.: Abból a gondolatból vehetjük, vajon szétdobott és külön-külön önmagáért álló-e a világ minden egyes darabja?

- 1. Öncél?**
- 2. Kölsönösen szolgálatot teljesítő eszköz.**

Bef.: Lehet ez az összefogás: a nagy világ önmagának és egymás együttesének eszközcsoportja.

3. beszéd: Élet-indulási szentély

Bev.: Legyen ennek a gondolatnak fejtegetése: a világ a szellemi élet egyik területe (ember).

- 1. A világ teremtésével indul az Isten kifelé való műve.**
- 2. Ez léssen a szellemi élet bölcsője.**

Bef.: Legyen ez a gondolat: az anyagi világ csak másodlagos érték.

*

II. beszédlánc címe: Kicsoda az ember?

1. beszéd: Az Isten kivételes teremtménye

Bev.: Adja ezt a gondolatot: látszólag roppant parányi része a világnak... (Flammarion).

1. Az ember testi lény.

2. De az ember szellemi lélek is.

Bef.: Legyen ez az igazság: a föld paránya ember –a világ ura!

2. beszéd: Az embertestvérek egyik tagja

Bev.: Kérdezzük ezt az egyetlen szót: hát egyedül?...

1. Emberek közös családjának tagja.

2. Istenatya hazatérő fia.

Bef.: Vezesse le ezt a főséges és melegséget árasztó igazságot: földön, égben együttesben élünk.

3. beszéd: Az Isten „megismerője és értelmezője”

Bev.: Fölvethetjük azt a kérdést: így tehát az emberi szellem a „Forráshoz” jut?...

1. Megismerve értelmezi.

2. Értelmezve értékeli.

3. Értékelve önmaga felé irányítva magát Vele tökéletesíti.

Bef.: Azt a gondolatot fogja egybe: mindig Nála és mindig Belőle.

*

III. beszédlánc címe: Mi a kapocs a világ és az ember között?

1. beszéd: Az egyik szolgálja a másikat

Bev.: Azt a nagy ontológiai igazságot fejtegetjük: a lét gyökérzetében egységes. – Tárgyalásban térjünk ki a létfokokozatok kérdésére...

1. A világ létrendjében is vannak kötelességi fokozatok.

2. És ezek a fokozatok egymás szolgálatában kapcsolódnak.

Bef.: Azt a gondolatot kellene erősen hangsúlyozni: a kapcsolat lényege a szolgálat.

2. beszéd: Az egyiket értelmezi a másik

Bev.: Utaljon rá arra, hogy a Teremtőben világosan tündöklő minden, de az emberi szellem előtt köd a világ.

1. Világ értelmezésére adta Isten az értelmet.

2. Sőt az Isten megismerésére is adott képességet.

Bef.: Azt magyarázhatjuk: milyen nagy érték az ember, ha ilyen kincessel áldotta az Isten!

3. beszéd: Az egyiket értékesíti a másik

Bev.: Azt lehetne kérdezni, vajon csak láncszemsor az egész mindenség?

1. Nem csak fenntartó oszlopa az egyik a másíknak.

2. Hanem az egyik értékét fölhasználva, a másik értékét kibontásba segítő szent lehelet.

Bef.: Ez a nagyszerű gondolat adhatja: minden egyes a következőnek életgyökérzete.

*

IV. beszédlánc címe: **Hogyan fordul a világ az ember felé?**

1. beszéd: **Kínálja értékeit**

Bev.: Fejtegesse ezt a gondolatot: értékhalmozás a világ. A tárgyalás figyelemfelhívás legyen...

1. Kincseit rejtve tartja.

2. De leleplezés után hasznunkra kínálja.

Bef.: Azt a gondolatot is idekapcsolhatja, amely szerint az értékgyűjteményt hordozó világ sokszor a „felületemberek” előtt bizony csupán „életpiac”...

2. beszéd: **Ébresztgeti vágyainkat**

Bev.: Hívjuk fel a figyelmet arra, hogy az ember lelkét csak a „jó” ragadja magával... A tárgyalásban megmagyarázandó gyakorlatban:

1. Jónak tünteti fel értékeit.

2. És ezzel ébresztgeti az ember vágyait.

Bef.: Ezért vonz feléje a „jó”...

3. beszéd: **De elsodorhatja életirányunkat...**

Bev.: Arra a gondolatra kell alludálni, vajon a külszín az igazi értékek képe-e?... Fejtegetendők a tárgyalásban a kísérő gondolatok sora...

1. Bacchus – Venus köntösét is magára öltheti...

2. És így az élet bűnös élvezetére ragadhat.

Bef.: Óvakodj a csalóka látszattól!

*

V. beszédlánc címe: **És a „világhoz tapadó embertestvérek”?**

1. beszéd: **Idegenül néznek reánk...**

Bev.: Azt a gondolatot kell érinteni, hogy lelkük előtt még a testvér is idegen, mert belső tartalom-ban más.

1. Anyagias és ösztönös a vágyuk.

2. Következésképpen ugyanilyen az életük.

Bef.: Vegyük abból a gondolatból: ideges távolodást érez az ösztönös ember a lelkiemberrel szemben.

2. beszéd: **Magukhoz akarnának ragadni minket...**

Bev.: Fejtegethető ez a gondolat: „Legyünk egyenlőek” – az anyagias életsík mélységén.

1. Színes képekkel hívogatva csábítgatnak.

2. Fölizzított érzésükkel magukhoz ragadnak.

Bef.: Figyelem, ez a csábító!

3. beszéd: **Gyűlölettel látják magasabb rendű életünket**

Bev.: Fejtegetendő: milyen silánynak érezheti magát a lapulevél a jegenye tövén?...

1. Életét tekintve élő tiltakozás az isteni életünk.

2. És ezért gyűlöletet érez velünk szemben az ő életük.

Bef.: Már csak azért is, mert mi különbek vagyunk...

*

Második gondolatcsoport címe: Az Isten és az ember

Ennek a csoportnak alapgondolata az volna, hogy a föld ura, az ember nemcsak felszínesen, vagy mélység kutatással vizsgálja a nagy világot, továbbá ne elégedjék meg azzal, hogy csak a világ értelmezését végezze, hanem próbálkozzék azzal is, hogy vertikálisan emelkedjék az egek felé, ahol a mindenségnek Urát találva, a Vele való kapcsolatának kidolgozását megvalósítja. –Itt valójában arról lesz szó, hogy az emberi élet belső tartalmát az Istenhez fűződés szent kapcsolatában tudjuk kidolgozni.

I. beszédlánc címe: Az élet lényege

1. beszéd: A Szeretet birtoklása

Bev.: A birtoklás jogi mivoltával lehetne foglalkozni. Kérdezni lehet, mi az enyém?

1. A szeretet-érzést találok életkincsnek.

2. A szeretet valóságát találok életértéknek

Bef.: Érzés és tudás utal a szeretet birtoklására. Mivel a szeretet isteni, azért a bennem levő szeretet az Isten jelentkezése.

2. beszéd: Az örök Fény élvezése

Bev.: Adhat kifejezést a sötétség fogalmának és lényege rajzának...

1. Lelkünk is az örök Fénynek felvillanása.

2. Élettartalmunk pedig ennek birtoklása.

Bef.: Levezethetjük, hogy az égi Fény élvezése életünk egész értéke.

3. beszéd: Az örök Világosság kivetítése

Bev.: Kérdezzük: ég-e bennünk ez a tűz? Tárgyalás örömteli megállapítás:

1. Lelkünk maga az örök Fény visszacsillanása.

2. Lobogó lángolása pedig az örök élet kidolgozása.

Bef.: Arról szólhat, hogy mindezt az értelem és a hit villantja fel bennünk.

*

II. beszédlánc címe: Mi élteti és mi öli az életet?

1. beszéd: Isten éltet – a szeretet útján

Bev.: Próbáljunk analógiát véve ilyen kérdést intézni önmagunkhoz: mi a motor? – Tárgyalásban feleljünk úgy, hogy a szeretetben találjuk meg az életet lendítő erőt. Így azután a tárgyalás két pontba fogható:

1. Isten szeretetet öntött belénk, hogy azzal forduljunk a világ felé.

2. Isten szeretetet öntött belénk, hogy azzal forduljunk Ómaga felé.

(földi és örök életben!)

Bef.: Foglalja össze az egészét abban a gondolatban, hogy a szeretet az Isten adta életfejlesztő erő.

2. beszéd: Ember ölhet – a gyűlölet útján

Bev.: Mi a bűn forrása?

1. A gyűlölködő ember lelkülete.

2. A bosszúért lihegő gonosz lelkülete.

Bef.: Kénköves krátereknek pusztító az áradása...

3. beszéd: Mi a valóságos életszolgálat?

Bev.: Legyen a szellemi áramlások ismertetése. Ebből vezessük le, hogy Isten és ember kölcsönös hullámmásban él.

1. Isten képmásai vagyunk.
2. Azért Isten felé áramlunk.

Bef.: Legyen ez a szeretet áramlásunk örökké tartó!

*

III. beszédlánc címe: Honnan ismerjük Isten szeretetét?**1. beszéd: Az ember kiemeltetésének tényéből**

Bev.: Milyen helyet foglalunk el a létezők rendjében?...

1. Isten képmásainak teremtettünk.
2. A szabadság és halhatatlanság kegyével áldattunk.

Bef.: Egyetlen szómagyarázat legyen: „élenállók”...

2. beszéd: Az ember megváltottságának tényéből

Bev.: Értékeljük a szabadság nagyszerűségét (lélekszabadság).

1. Ősapánkban vétkeztünk.
2. Urunk Egyszülöttjében megváltattunk.

Bef.: Így – szabad odahajlásunkkal – Isten szeretetében élhetünk.

3. beszéd: Az ember megdicsőítéséből

Bev.: Lelkünk dísze a – gloriola vitae spiritualis. Magyarázzuk:

1. Természetfölötti életünk fönségét a földön.
2. Végnélküli életünk örömeit az égben.

Bef.: Gloria aeterna!

*

IV. beszédlánc címe: Kitől tanuljuk az élet igazi értékét?**1. beszéd: Istentől, Aki minden jó kiárasztója**

Bev.: Néma, vagy beszédes-e az Isten?

1. Néma szóval szól az Isten – természet útján.
2. Hangos szóval beszél – a kinyilatkoztatások útján.

Bef.: Mindkét „beszédet” értheti az értelmes ember.

2. beszéd: Isten élettelen szolgájától, a világtól

Bev.: Legyen egy költői leírás, amely részletesen festegetné, milyen gondolatokat ébreszt az emberben a piros pozsgás gyümölcsöt termő almafa?... A tárgyalás utaljon arra, hogy ez a néma tanító almafa arra hangolja a lelket, hogy az élet értéke:

1. Szolgálat.
2. Önfeláldozó szolgálat.

Bef.: Ragadjon meg egy másik képet, amelyben hallgassuk meg a hegyóriások tanítóbeszédét...

3. beszéd: Isten embereitől, kiket megvilágít a Szentlélek kegyelme

Bev.: Isten népe sem néma az emberek tanítását illetően.

1. Isten emberei – Isten híreinek hangszórói.

2. Isten embereinek élete – mások példaképei.

Bef.: Íme így lesz igazság, hogy mindnyájan tanítók lehetünk.

*

V. beszédlánc címe: A zárt szívek kakofóniája

1. beszéd: A lelkek zöreje

Bev.: Holt múzeum-e az emberi élet lényege? – Tárgyalásban kérdezhetjük, hogy mit ér az „élet-raktár” tartalma, ha:

1. Csak halmozás az egész...

2. Vagy pusztulásra ítélt érték az egész...

Bef.: A kifejtéses feleletek után legyen ez a záró gondolat: a múzeum holt emlékek raktára, az ember pedig élő élet. – Nem szabad tehát keresni a záró lakatok zörejét, hanem szeretni kell a nyitó kulcsok nyikorgását.

2. beszéd: Ki a magtár ura?

Bev.: Vessük fel a kérdést: vajon miért kaptunk mindent az Istentől?

1. Vajon csak önmagunknak?

2. Vagy mások hasznára is?

Bef.: Örök tulajdonjog az Istené, mi csak sáfárok vagyunk.

3. beszéd: A tárt kapujú magtár

Bev.: Induljunk a szállító munkások teherkocsijának rajzával...

1. Önző kufár az, akihez csak bejárnak a kocsik.

2. De Isten szolgája az, akinek magtárából szegény házak elé járulnak a terhelt kocsik.

Bef.: Legyen ilyen emberek előtt két szárnyra nyíló az örök élet kapuja!

* * *